

TERÖR ÖRGÜTÜ PKK/PYD'NİN SURİYE'DE İZLEDİĞİ İÇ SAVAŞ STRATEJİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Analysis of Civil War Strategy of Terrorist Organization
of PKK/PYD in Syria

İbrahim KERMAN**

Ertan EFEGİL***

Özet

2010 yılında Tunus'ta başlayıp, domino etkisiyle Mısır ile Libya'ya yayılan Arap Baharı, 2011 yılında Suriye'yi de etkilemiş ve bunun sonucunda ülkede bir iç savaş başlamıştır. Suriye'deki iç savaşın öncesinde bölge siyaseti açısından yeteri kadar bilinmeyen terör örgütü PKK'nın bir uzantısı olan PYD/YPG, iç savaşla beraber bölgedeki görünür aktörlerden biri haline gelmiştir. Bunun altında yatan temel sebep ise PKK/PYD'nin Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'yle birlikte "DEAŞ'a karşı mücadelesi ve örgütün yenilmezlik mitini yıkması"dır. Bu noktadan sonra PYD'li militanlar, Suriye'de ABD'nin karadaki yerel unsurlarından biri olmuştur. Bu makalede, PYD'nin iç savaşta izlediği stratejiler ve DEAŞ'la yürüttüğü mücadelenin yanı sıra ABD ve Rusya'yla olan ilişkileri kısaca ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: PYD/YPG, DEAŞ, ABD, Rusya, Suriye İç Savaşı

Abstract

The Arab Spring, which began in Tunisia in 2010 and spread towards Egypt and Libya as a domino effect, affected Syria in 2011 and as a result a civil war occurred. PYD/YPG, which is the extension of terrorist organization of PKK, together with the civil war has become one of the main actors in the region. One of the reasons is that together with the United States, PKK/PYD has fought against the Islamic State (DAESH), demolishing its myth of not being defeated. From now on, the PYD militants have become the local ally of the United States in Syria. The article analyzes the strategies that PYD followed during the civil war, its struggle against the Islamic State and its relations with the United States and Russia.

Keywords: PYD/YPG, Syrian Kurds, the United States, Russia, Syrian Civil War.

* Makale Gönderim Tarihi: 5.10.2017. Yayına Kabul Tarihi: 21.10.2017.

** Araştırmacı-Yazar.

*** Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi SBF Uluslararası İlişkiler Bölümü, eefegil@hotmail.com

Giriş

Otoriter/baskıcı Suriye rejimi, Ortadoğu'daki mevcut baskıcı yönetimlere yönelik olarak başlayan halk gösterileri ve Arap Baharı sürecinde ortaya çıkan ekonomik, siyasi ve dini gelişmelerden doğrudan etkilenmiştir. Yıllarca halkını baskı altında tutan Esad rejimi, halkların özgürlüğünün yok sayıldığı ve iktidar kesiminin haklarının korunduğu bir pozisyonda farklı etnik-dini gruplar arasında derin görüş ayrılıklarının oluşmasında ana etmen olmuştur. Bu gruplar arasında tarihsel olarak Esad rejimi tarafından kimliği yok sayılan, örgütlenmelerine izin verilmeyen, ekonomik ve siyasi sınırlandırmalara maruz kalan Suriye Kürtleri de diğer muhalifler gibi rejime karşı direnerek sokaklarda gösteri düzenlemiştir. Gelişen olaylara paralel olarak dışlanan Kürtler, çoğunlukta buldukları bölgelerde siyasi parti kurma girişiminde bulunup, tek çatı altında toplanmaya yönelik faaliyetler yürütmüşlerdir. Bu durum, Barzani'nin desteklediği gruplar ile PKK'nın parçası olan PYD arasında bir siyasi mücadelenin yaşanmasına neden olmuştur. Tüm bu gelişmelerle birlikte Suriyeli Kürtler'in siyaseten üç farklı bloğa ayrıldığını görmekteyiz: ENKS (Encümena Niştimani ya Kurdi Suriye-Kürt Ulusal Konseyi),¹ Kürt Ulusal Birliği² ve PYD'nin ana bileşeni olan TEV-DEM (Tevgera Civaka Demokrat- Demokratik Toplum Hareketi).³ Ortak bir noktada birleşemeyen bu partiler, zamanla birbirleriyle mücadele içerisine girmişlerdir. Ancak PKK terör örgütünün bir uzantısı olan PYD, daha iyi örgütlenmesinin de yardımıyla Suriyeli Kürtler üzerindeki hâkimiyetini pekiştirmiştir.

PYD'yi diğer Kürt gruplara göre daha güçlü kılan bileşenlerden biri askeri güç olan YPG (Yekineyen Parastina Gel-Halk Savunma Birlikleri) unsuruna sahip olmasıdır. PYD/YPG; Afrin, Kobani ve Haseke bölgelerinde oldukça etkindir. Üçüncü yol stratejisini uygulayan PYD, Esad rejimiyle çatışmaya girmemenin yanı sıra ÖSO

1 IKDP (Irak Kürdistan Demokratik Partisi) tarafından desteklenmektedir.

2 13 Şubat 2016 tarihinde Muhittin İbrahim liderliğindeki Suriye Kürt Demokrat Birlik Partisi, Fevzi Şingali liderliğindeki Suriye Kürt Uzlaşma Partisi (Rekeftin), Amcad Osman liderliğindeki İslah Partisi ve Salih Geddo liderliğindeki Kürt Sol Partisi kendilerini "Bağımsızlar" olarak tanımlayıp; Kürt Ulusal Birliği'ni ilan etmişlerdir.

3 TEV-DEM, PKK'nın Suriye'deki faaliyetleri için oluşturulan çatı örgütüdür. İdeolojik olarak PKK'yla bağlantılıdır.

(Özgür Suriye Ordusu)'ya destek sağlamayarak; etkin olduğu yerlerde kendi hâkimiyet alanını geliştirme ve pekiştirme amacı gütmüştür. PYD birlikleri, ele geçirdikleri bölgelerin alt yapılarını güçlendirmeye yönelik olarak terör örgütü PKK'nın savunduğu “demokratik özerklik” anlayışı temelinde özerk kantonlar inşa etmiştir. Diğer bir ifadeyle Afrin, Kobani ve Cezire kentlerinde bölgesel yasama, yürütme ve yargı organları sistematik olarak oluşturulmuştur.

2014 yılı itibariyle DEAŞ'ın Musul'u ele geçirerek İslam Devleti hilafetini ilan etmesi üzerine, radikal terörle mücadele için uluslararası Koalisyon Güçleri oluşturulmuştur. DEAŞ'ın Kobani (Ayn el-Arab)'ye saldırması ile birlikte PYD, DEAŞ tehdidine karşı mücadelede önemli bir yerel güç haline gelmiştir. Geniş alanlara yayılması nedeniyle etkisini giderek arttıran DEAŞ, YPG'yle şiddetli sınır çatışmaları yaşamıştır. PYD silahlı birliklerinin zayıf noktalarından biri olan Kobani bölgesini hedef alan DEAŞ, Cezire bölgesindeki petrol kaynaklarını ele geçirip; Rakka ve Azez arasındaki kopukluğu Kobani üzerinden birleştirme amacını taşımıştır. Aynı zamanda Irak ve Suriye Kürtleri arasındaki koridoru kesmeyi planlayan DEAŞ Mayıs 2014 tarihinde Kobani'ye küçük çaplı saldırılar düzenlemiş olup, nihai saldırılarını eylül ayında başlatmasıyla birlikte Kobani etrafındaki bütün köyleri ele geçirmiştir. DEAŞ, 17 Eylül'de Fırat Nehri üzerindeki stratejik köprüyü ele geçirerek, Suriye ve Irak'ta elde ettiği ağır silahlarla alan hâkimiyetini genişletmiş ve YPG'yi geriletmiştir. DEAŞ'ın, Kobani saldırısını kırmak amacıyla yeni cephe açmak zorunda kalan YPG güçleri, KDP (Kürdistan Demokratik Partisi-Partiya Demokrata Kurdistan)'li Peşmergeler⁴, HPG (Hezen Parastina Gel-Halk Savunma Güçleri)⁵ ve YBŞ (Şengal Direniş Birlikleri-Yekineyen Berxwedana Şingal)⁶'yle birlikte hareket ederek, özellikle Sincar ve Şengal bölgelerinde saldırılar gerçekleştirmiştir. DEAŞ'ın saldırılarını engellemede yetersiz kalan YPG, ABD'nin hava desteğini alabilmek adına siyasi baskılarını arttırmıştır. Peşmerge birliklerinin Türkiye koridoru üzerinden YPG'ye askeri destek vermesi ve ABD'nin askeri mühimmat yardımında bulunması üzerine 26 Ocak 2015

4 KDP'li Peşmergeler, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi lideri Barzani'ye bağlı Kuzey Irak bölgesinin resmi ve silahlı Kürt güçlerine verilen isimdir.

5 HPG, PKK'nın silahlı kanadıdır.

6 YBŞ, Şengal bölgesinde konuşlu, DEAŞ saldırılarına karşı kendilerini korumak için oluşturulan silahlı yerel direniş birlikleridir.

tarihinde Kobani'yi DEAŞ'tan geri alan YPG, böylece diğer Kürt partilerine karşı konumunu daha da güçlendirmiştir. YPG, Kobani çatışmasının ardından ABD'nin bölgedeki önemli müttefiki konumuna gelmiştir. Diğer bir ifadeyle YPG, YPJ (Yekineyen Parastina Jin-Kadın Koruma Birlikleri)⁷ kadın savaşçılarıyla “barbarlara karşı vermiş olduğu mücadelede, sadece Kürtlerin değil; aynı zamanda Araplar ve Türkmenlerin de özgürlüğü için savaştığı” imajını Amerikalı yetkililer ve gazetecilere benimsetmiştir.

YPG, “Şehit Rubar Qamişlo Hamlesi” adıyla 2015 yılında Tel Abyad'a saldırmak için düğmeye basmıştır. DEAŞ, yoğun saldırılara maruz bırakılmasından ötürü Tel Abyad'dan geri çekilmek zorunda kalmasına rağmen; Haseke ve Kobani'de bombalı saldırılar düzenlemiştir. Tel Abyad'ı ele geçiren YPG, bu bölgeyi Kobani kantonuyla birleştirip; Kürt otonom bölgesi kurmayı hedeflemiştir. Suriye'nin kuzey kuşağı boyunca bölgede etkili olmak isteyen PYD/YPG, Kobani ve Afrin arasında kalan ve merkezinde Azez'in yer aldığı bölgeyi ele geçirerek Türkiye sınırı boyunca “Kürt kuşağını” tamamlamaya dönük saldırılarını bu bölgelerde yoğunlaştırmıştır.

Tüm bunlara ek olarak 13 Ekim 2015 tarihinde kurulan ve YPG'nin de içinde bulunduğu Suriye Demokratik Güçleri (SDG), ABD'nin öncülüğündeki Uluslararası Koalisyon Güçleri'nin desteğiyle hareket ederek, amaçlarının Rakka'nın DEAŞ'tan geri alınması olduğunu açıklamıştır. YPG, komuta görevi yürütmesi nedeniyle DEAŞ'a karşı vermiş olduğu mücadelesini pekiştirmektedir. ABD, Rusya ve Koalisyon Güçleri'nin askeri desteğiyle Rakka merkezine kuzey bölgelerden ilerleyen SDG/YPG birlikleri, Doğu Halep ile Rakka'yı birbirine bağlayan Tışrin Barajı'nı ele geçirerek stratejik öneme haiz bölgeyi denetim altına almıştır. YPG, böylece Fırat'ın batı yakasına geçerek Afrin ile doğudaki kantonlarını birleştirmeye yönelik amacını gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu bağlamda Afrin Kantonu ile Kobani ve Cezire kantonlarını birleştirmek için 1 Haziran'da ABD'nin desteğiyle Menbic'e operasyon gerçekleştirmiştir. SDG/YPG'nin Menbic'in ele geçirilmesinden sonraki temel hedefi, stratejik öneme sahip El-Bab'tır.

7 YPJ, PYD'nin silahlı kolunun kadınlardan oluşan birlikleridir.

6 Kasım 2016 tarihinde DEAŞ'a karşı mücadelede en önemli yerel güç olmayı kabul ettiren SDG/YPG güçleri, Rakka Operasyonu'nu "Fırat'ın Gazabı" adıyla başlattıklarını duyurmuştur. Rakka'nın merkezine kuzeyden saldırılar düzenleyen SDG/YPG, ABD ve Koalisyon Güçleri'nin Tabka şehir merkezine kuzeyden saldırması üzerine Tabka Barajı'nı ve hava üssünü ele geçirmiştir. Rakka Operasyonu devam ederken SDG/YPG güçleri, ABD, Rusya ve Koalisyon Güçleri'nin desteğiyle ele geçirilen bölgelerde askeri üsler kurarak; DEAŞ tehlikesi bahanesiyle hâkimiyet altına aldıkları topraklar üzerindeki güçlerini pekiştirme çabası içerisine girmişlerdir.

Mevcut çalışmada YPG/PKK'nın Suriye iç savaşında izlediği üçüncü yol stratejisi izah edilecek; DEAŞ'ın Suriye'deki saldırıları, PYD/YPG'nin DEAŞ karşısındaki konumu ve ABD ve Rusya'yla işbirliği arayışı ele alınacaktır.

Suriye Kürtleri'nin İç Savaştaki Durumu

Yukarıda ifade edildiği üzere 2010 yılında önce Tunus'ta görülen, daha sonra domino etkisi kapsamında sırasıyla Mısır, Libya ve Suriye'ye yayılan Arap Baharı'yla baş gösteren halk isyanları ve Suriye'deki iç savaşla beraber Ortadoğu'daki mevcut düzen istikrarsızlığa doğru evrilmiştir. Uzun yıllar boyunca baskı altında tutulmuş etnik, dini ve mezhepsel gruplar Arap Baharı'yla birlikte Ortadoğu bölgesinde önemli birer aktör haline gelmişlerdir. Bu aktörlerden bir tanesi de Suriye İç Savaşı'na kadar birçok kişinin hakkında fazla bilgi sahibi olmadığı Suriye Kürtleri'dir.

Tartışmalı olmakla beraber Kürtlerin Suriye'deki nüfusu, yaklaşık iki milyon civarındadır. Bu durum, ülke nüfusunun %8 ila %10'u arasında bir orana tekabül etmektedir. Suriye Kürtleri, ülkede demografik açıdan birbirinden kopuk olan Kuzey Suriye hattı boyunca uzanan Cezire, Kobani ve Afrin kentlerinde yoğun olarak yaşamaktadırlar. Ayrıca Cezire, coğrafi açıdan en geniş topraklara haiz olmasının yanında, nüfusun en yoğun olduğu bölge özelliğini taşımaktadır. Tarımsal üretim, doğal kaynaklar ve su bakımından Kürtlerin yaşadığı yerler, Suriye'deki en verimli alanları oluşturmaktadır.⁸ Tüm bunlara

⁸ Vahap A. Uluç, "Suriye Kürtleri: Türkiye Kürtleri'nin Devamı", *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 1, Nisan 2016, s. 193-196.

ek olarak Kuzeydoğu Suriye’de, yani Cezire bölgesinde önemli petrol yatakları bulunmaktadır.

Suriyeli Kürtler, etnik açıdan Suriye’deki en büyük azınlığı oluşturmaktadır. Geçmişteki siyasal ve kültürel hak taleplerinden ötürü Esad rejimi⁹ tarafından bölücülükle ilişkilendirilmiş olduklarından ötürü Kürt kimliği siyasallaştırılmıştır. Diğer bir ifadeyle Kürtlerin varlığı, Suriye’nin birlik ve bütünlüğü için bir tehdit unsuru olarak görülmüştür. Bunun sonucunda kendi kimliklerini ifade etmelerine ve örgütlenmelerine izin verilmediği gibi; Kürtler, Arap kültürü içinde asimile edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda 1962 yılında Haseke’de yapılan nüfus sayımı sırasında 1945’ten sonra Türkiye’den gelmiş oldukları gerekçesiyle 100 bine yakın Kürt’e vatandaşlık hakkı verilmemiş, bu kişiler vatansızlaştırılmıştır.¹⁰ 2004 yılında, Suriye’de Esad rejimi karşıtı gösteriler başlamadan önce Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı Kamışlı’da bir futbol maçı sonrası başlayan gösteriler, ayaklanmaya dönüşmüş; Suriye Güvenlik Güçleri’nin olayları kanlı bir şekilde bastırması sonucunda birçok Suriyeli Kürt hayatını kaybetmiştir.¹¹

Diğer yandan Esad rejimi, 1979 yılında Türkiye’den kaçan PKK terör örgütü lideri Abdullah Öcalan’ı kendi ülkesinde ağırlamış ve PKK’nın Suriye’de faaliyet göstermesine olanak sağlamıştır. Bu durum, Soğuk Savaş’ın bitimine kadar sürmüştür. Sovyetler Birliği’nin dağılmasıyla birlikte yalnızlaşan Suriye, Türkiye’yle ilişkilerini geliştirmek zorunda kalmıştır. Böylece 1998 yılında iki ülke arasında imzalanan Adana Protokolü’yle Abdullah Öcalan’ın Suriye’den sınır dışı edilmesine karar verilmiştir.¹² Ancak Abdullah Öcalan, 9 Ekim’de Suriye’den ayrılmadan birkaç gün önce beraberindeki kişilere, “Suriye’de parti örgütlenmesine gitmeleri” yönünde talimat vermiştir. Suriye İstihbarat Örgütü’nün kurulmaya çalışılan bu oluşuma sızarak tasfiyeler gerçekleştirmesi, bu ilk girişimin başarısız olmasını sağlamıştır. Fakat 2003 yılında ikinci bir girişimle partileşme

9 Bünyamin Keskin-Can Acun, “PKK’nın Kuzey Suriye Örgütlenmesi PYD-YPG”, *SETA*, 1. Baskı, Sayı: 61, 2016, s. 9.

10 Uluç, *a.g.m.*, s. 212-213.

11 Can Acun, “Kuzey Suriye’de PYD Kuşağı”, *Seta Perspektif*, Sayı: 105, Haziran 2015, s. 3.

12 Keskin-Acun, *a.g.m.*, s. 10.

yoluna gidilmiş ve PYD kurulmuştur.¹³ PYD örgütlenmesi, Esad rejimi tarafından hoş karşılanmamış ve illegal bir şekilde partileşen bu yapıya yönelik tutuklamalar gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda ifade edildiği üzere Kuzey Suriye bölgesindeki Kürt siyaseti, yakın döneme kadar üç temel blok arasında bölünmüştür: Bir tarafta ENKS, diğer tarafta PYD'nin ana bileşeni olduğu TEV-DEM ve son olarak 2016 yılının Şubat ayında Suriyeli beş Kürt parti tarafından oluşturulan Kürt Ulusal Birliği Koalisyonu.

TEV-DEM, PKK'nın Suriye'deki yapılandırılması adına oluşturulmuş bir çatı örgütlenmedir. Suriye'de PKK'yla bağlantılı siyasi partiler,¹⁴ sivil toplum kuruluşları ve dernekler, TEV-DEM çatısı altında bir araya gelmiştir. PYD, TEV-DEM'in ana bileşeni konumunda olup; çatı yapılanmasının siyasi kanadını oluşturmaktadır. Ayrıca TEV-DEM'in silahlı kanadı olan YPG'nin sahada güç kazanmasıyla beraber, bölgedeki diğer siyasi partilerin bir kısmı TEV-DEM bünyesine katılmak zorunda kalmıştır. Dolayısıyla bu durum, ENKS hareketinin zayıflamasına neden olmuştur.¹⁵

ENKS, Ekim 2011 tarihinde 11 muhalif Kürt grubu tarafından kurulmuş bir oluşumdur. ENKS üyesi partilerin Haseke'ye bağlı Derik ve çevresinde toplumsal bir tabanı bulunmaktadır. Bu taban, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Başkanı Mesut Barzani'yle fikirselsel ve yapısal yakınlık içerisindedir. ENKS'nin temel amacı; Suriye muhalefetinin yanında bir bütün olarak yer alıp, Esad rejimine son vermek ve böylece Suriye Devrimi'nin bir parçası olmaktır.¹⁶

13 Güney Yıldız, "Kobani, PKK ve Barış Süreci Neden Önemli", *BBC*, 1 Ekim 2014, http://www.bbc.com/turkce/ozeldosyalar/2014/10/141001_kobani_baris_sureci, (Erişim Tarihi: 21.04.2017).

(Parti'nin 2003-2010 yılları arası dönemde liderliğini Fuat Ömer yapmıştır. Parti, günümüzde eş başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Parti'nin eş başkanları, Salih Müslim ve Asya Abdullah'tır.)
14 TEV-DEM bünyesinde yer alan siyasi partiler şunlardır: Salih Müslim liderliğindeki PYD (Demokratik Birlik Partisi), Muhammed Musa liderliğindeki Kürt Sol Partisi, Salih Geddo liderliğindeki Kürt Sol Partisi, Cemal Şeyh liderliğindeki Suriyeli Kürt Demokratik Partisi ve Talal Muhammed'in liderliğindeki Hizbu Aşti ve Necmettin Molla Ömer'in liderlik ettiği Kürt Komünist Partisi.

15 Oytun Orhan, "Suriye Kürtleri: Güncel Siyasi/Askeri Durum ve Dış İlişkiler", *ORSAM*, Sayı: 48, Ağustos 2016, s. 2-3.

16 Keskin-Acun, *a.g.m.*, s. 16-17.

Diğer taraftan bu iki oluşuma alternatif olarak Şubat 2016'da Suriyeli Kürt partilerin bir araya gelerek oluşturduğu Kürt Ulusal Birliği Koalisyonu adı altında bir siyasi yapılanma bulunmaktadır. Kendilerini bağımsızlar olarak tanımlayan ve birlikte hareket etme kararı alan bu örgütlenmenin temel siyasi yaklaşımı: “PYD adına kararların Kandil'den; ENKS'nin kararlarının da Erbil'den alındığı” şeklindedir. Farklı ülkelerde yer alan aktörler arasındaki işbirliği ve ilişki normal karşılanmakta; buna karşın Suriye Kürtleri'nin geleceğini, yine Suriye Kürtleri'nin belirlemesi gerektiği savunulmaktadır. Ayrıca Suriye'deki Kürt sorununun merkezinde Şam'ın olduğu düşünülmektedir.¹⁷

PYD'nin İç Savaş Stratejisi

PYD, 2011 yılının Mart ayında başlayan Suriye'deki halk ayaklanması ve sonrasında gelişen iç savaşta üçüncü yol olarak ifade edilen bir strateji benimsemiştir. PYD, mevcut çatışmaların Araplar arasında cereyan ettiğini ve dinsel-mezhepsel bir mücadele olduğunu dile getirmiş; kendilerinin bu çatışmaya doğrudan müdahil olmamaları gerektiğini savunmuştur. Ancak bu tutum, “pasif tarafsızlık” anlamına gelmemektedir. Suriye'deki iç savaşın zaman içinde derinleşeceği ve buna müteakip merkezi otoritenin zayıflayacağı düşüncesinden hareketle Kürt nüfusunun yoğun olarak yaşadığı bölgelerde kendilerine ait idari, siyasi, ekonomik ve güvenlik sistemleri oluşturma yönünde adımlar atılmıştır. Yukarıda da ifade edildiği üzere Suriye'nin kuzeyindeki Kürt siyasetinin çok parçalı bir yapıya sahip olmasına karşın; silahlı unsuru YPG aracılığıyla PYD, bölgedeki tüm Kürt hareketlerini bastırmıştır. Buna ek olarak, halk ayaklanmasının iç savaşa dönüşmesi ve zaman içerisinde DEAŞ tehdidinin daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmasıyla beraber Suriye Kürtleri, PYD etrafında bütünleşmiştir.¹⁸

Merkezi Kamışlı olan PYD, 2011 yılından itibaren Afrin, Kobani ve Haseke bölgelerinde etkin bir şekilde siyasi örgütlenme oluşturmaya başlamıştır. Bu dönemde Suriyeli Muhalifler, Esad rejimini devirmek için silahlı mücadeleye girerken; PYD, Esad rejimini devirmek yerine üçüncü yol politikası çerçevesinde kontrol altında tuttuğu bölgelerde

17 Orhan, *a.g.m.*, s. 4-5.

18 Oytun Orhan, “Suriye’de Kürt Kuşağı Mümkün Mü?”, *Orsam*, Sayı: 28, Haziran 2015, s. 2-3.

yoğun olarak siyasi ve askeri kontrolü ele geçirip, bu durumu pekiştirmeye yönelik adımlar atmaya başlamıştır. Kobani, Cezire ve Afrin'de tek taraflı olarak kanton ilan edilmesi bu durumun bir göstergesidir. Bu süreçte Suriye Kürtleri'nin yegâne siyasi temsilcisi olarak hareket eden PYD, Esad rejimi'yle doğrudan bir çatışmaya girmediği gibi Suriye muhalefetinin askeri kolu olan Özgür Suriye Ordusu (ÖSO)'na da katılmamıştır. Bunun temel sebebi, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde hâkimiyet sağlamak ve bu hâkimiyeti pekiştirmeye yönelik adımlar atmaktır. Aynı zamanda Suriyeli Muhalifler, Esad sonrası yeni devlet yapılanması önerisinde PYD'nin talep ettiği özerk yapılanmaya onay vermemişlerdir. Muhaliflerin bu yönde attığı adımlar, PYD'nin üçüncü yol stratejisini daha da sahiplenmesine neden olmuştur. Diğer yandan Esad, Muhalif gruplara karşı Kürt mücadelesini desteklemek ve askeri gücünü pekiştirmek niyetiyle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bazı bölgelerden askeri güçlerini çekerek; bu bölgeleri PYD/YPG'ye tek taraflı bir şekilde bırakmıştır. Bunun neticesinde 19 Temmuz 2012 tarihinde Kobani ve 20 Temmuz'da ise Amude ve Afrin, ciddi bir çatışma yaşanmadan PYD tarafından ele geçirilmiştir.¹⁹

YPG, zaman geçtikçe kontrol ettiği bölgeleri genişletmiş ve buna paralel olarak da bu bölgedeki siyasi ve askeri kontrolünü pekiştirmiştir. PYD, 2013 yılının Kasım ayında daha önce Esad rejimi kontrolündeyken ele geçirdiği Afrin, Kobani ve Cezire'de Kurucu Meclis ilan etmiş ve PKK'nın öne sürdüğü demokratik özerklik modelini esas alan üç kanton car etmiştir. Afrin, Kobani ve Cezire bölgeleri, bu tarihten sonra kendi bölgesel yasama, yürütme ve yargı organlarını oluşturmuştur. 30 Ocak 2014 tarihinde PYD daha önce kanton oluşturduğu bölgelerde özerklik ilan etmiştir. PYD'nin kontrol ettiği kantonlar, anayasa olarak adlandırılan bir çeşit toplumsal sözleşmeyle yönetilmektedir. İlan edilen kantonların yönetiminde Arap, Süryani ve diğer etnik gruplar da temsil edilme hakkına sahiptir. Kantonlardaki yönetim şekli, “demokratik öz yönetim sistemi” olarak adlandırılmaktadır.

19 Rahman Dağ, “Ortadoğu Denklemine Suriye Kürtleri”, *Ortadoğu Analiz*, Cilt: 7, Sayı: 69, Temmuz-Ağustos 2015, s. 12. Rejimin bu hamlesinin arkasında birkaç faktör bulunmaktadır. Güçlerini orta ve batı cephelerine kaydırma ihtiyacı, çekildiği yerleri muhaliflere teslim etmektense PYD'ye emanet etme anlayışı ve son olarak Türkiye'yi Suriye politikası nedeniyle cezalandırma arzusu. Oytun Orhan, “Suriye’de Kürt Kuşağı Mümkün Mü?”, *Orsam*, Sayı: 28, Haziran 2015, s. 3.

Kantonlar, TEV-DEM tarafından yönetilmektedir. Son olarak 2016 yılının Mart ayında PYD öncülüğünde ve Demokratik Suriye Konseyi'nin katılımıyla Haseke'nin Rûmeylan ilçesinde yapılan ve iki gün süren toplantının ardından, "Kuzey Suriye Birleşik Demokratik Sistemi" metni onaylanmıştır. Bunun yanı sıra Afrin, Kobani ve Cezire kantonlarını birleştiren "federal yönetim" ilan edilmiştir.²⁰ PYD açısından en büyük handikap, ilan edilen üç kanton bölge arasında coğrafi bağlantının olmamasıdır. Ayrıca bölgelerin kendi içinde homojen bir nüfus yapısının olmayışı da diğer bir sorunu teşkil etmektedir.

İlk sorunun giderilmesi amacıyla Kobani-Cezire kantonlarının birleştirilmesi için Tel Abyad, Kobani-Afrin kantonlarını birleştirmek için ise Azez PYD tarafından stratejik hedef olarak belirlenmiştir. Fakat Suriye Kürtleri açısından bağlantıların sağlanacağı ara bölgelerde Türkmen ve Arap nüfus, çoğunluğu oluşturmaktadır.

Zamanla PYD'nin söz konusu emellerini hayata geçirmesine yardımcı olan yeni dinamikler ortaya çıkmıştır. Bu dinamiklerden birincisi; 2014 yılının Haziran ayında DEAŞ'ın Musul'u ele geçirerek çok büyük bir coğrafyada İslam Devleti ilan etmesidir. İkincisi; yükselen terör tehdidine karşı çok sayıda ülkenin katılımıyla DEAŞ'a karşı bir uluslararası koalisyonun kurulması ve son olarak Musul'u ele geçirerek güçlenen DEAŞ'ın Kobani'ye yönelmesidir.²¹

DEAŞ'ın Kobani Kuşatması ve Sonuçları

2014 yılının Ocak ayının başlarında Suriye Muhalefeti ile DEAŞ arasında başlayan çatışmaların ardından başta Rakka olmak üzere; Haseke, Halep'in doğusu ve Türkiye sınırına doğru Suriye'deki Kürt bölgelere uzanan hattın DEAŞ'ın eline geçmesi, bundan sonraki çatışmaların DEAŞ ile YPG arasında yaşanmasına neden olmuştur.²² Diğer taraftan Haziran 2014'te Musul'u işgal etmesiyle birlikte İslami

20 "Kürtler Suriye'de 'Federasyon' İlan Etti", *Cumhuriyet*, 17 Mart 2016, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/499590/Kurtler_Suriye_defederasyon_ilan_etti.html, (ErişimTarihi: 22.04.2017).

21 Orhan, *a.g.m.*, 2015, s. 2-3.

22 Hüseyin Öner-Can Acun, "İŞİD-PYD Çatışmasının Sıcak Cephesi: Ayn El-Arap(Kobani)", *Seta Perspektif*, Sayı: 77, Ekim 2014, s. 3.

terör oluşumu, sürekli büyüyen ve genişleyen bir örgüt haline gelmiştir. Bu durum, DEAŞ'ın yeni kaynak ve toprak ele geçirerek; sürekli olarak büyüme ihtiyacını beraberinde getirmiştir.

DEAŞ'ın Kuzey Suriye cephesinde tek güç olma hedefinin önündeki en büyük engel, PYD/YPG'nin kontrolündeki Afrin, Kobani ve Cezire bölgeleriydi. Bunlar arasında DEAŞ'ın öncelikle Kobani'yi hedef almasının temel sebebi, üç bölge içindeki en zayıf halkayı oluşturmasıydı. DEAŞ'ın temel stratejik hedefi, aslında Cezire bölgesini ele geçirmektir. Çünkü Cezire bölgesini ele geçiren bir DEAŞ, Suriye'deki en önemli petrol kuyularını da kontrolü altına almış olacaktı. Ayrıca Cezire'nin ele geçirilmesiyle birlikte Irak-Suriye sınırının büyük bölümünün kontrolü, yine DEAŞ'ın eline geçecekti. Böylece Irak'ta kontrol ettiği coğrafya ile Suriye arasında bir bağlantı sağlayarak, Musul'daki konumunu güçlendirecekti. Diğer yandan Cezire'nin diğer bir stratejik önemi, Irak Kürtleri ile Suriye Kürtleri arasında bağlantı kuruyor olmasından ileri gelmekteydi. Bu noktada DEAŞ'ın Sincar saldırısı sırasında PYD/YPG, Cezire bölgesinden Iraklı Peşmergelere destek vermiştir. Ancak Cezire bölgesi coğrafi genişliği, konumu, sahip olduğu doğal kaynaklar, nüfus yoğunluğu ve rejiminin diğer muhaliflerinin varlığından dolayı zor bir hedeftir. DEAŞ'ın Kobani'ye saldırmasının bir diğer nedeni ise Kobani'nin, DEAŞ'ın kontrolündeki Rakka'dan Azez'e kadar uzanan coğrafyada kopukluğa neden olmasıdır. Örgüt, Kobani'yi alarak bölgeleri arasında bütünlüğü sağlamayı ve birbirine bağlamayı amaçlamıştır. Son olarak DEAŞ'ın Kobani'ye saldırmasının bir başka nedeni ise, Müşritpınar²³ sınır kapısının bu bölgede olmasıdır.²⁴

23 Müşritpınar; Şanlıurfa'nın Suruç ilçesi ile Suriye'nin Kobani bölgesi arasında bulunan sınır kapısıdır. Kobani, DEAŞ'ın eline geçerse, Türkiye-Suriye arasındaki bir sınır kapısı daha DEAŞ'ın denetimine geçmiş olacaktı. Bölgenin DEAŞ'ın denetimine geçmesiyle beraber Rakka, Cerablus ve Tel Abyad bölgeleri arasında bütünlük sağlanmış olacaktı ve bu bölgelere doğru ilerlemesinde, Müşritpınar sınır kapısı lojistik ulaşımı kolaylaştırmada büyük rol oynayacaktı. Çünkü Türkiye üzerinden insani yardım ve geçişlerin Suriye'ye ulaşmasında stratejik öneme sahiptir. Müşritpınar, Suriyeli Kürtler için de kantonların birleştirilmesi doğrultusunda lojistik destek açısından yükü hafifletecek bir kapasiteye sahiptir.

24 Oytun Orhan, "İŞİD'in Ayn el Arap (Kobane) Kuşatması ve Türkiye", *Orsam*, 24 Eylül 2014, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4234?s=orsamturkish>, (Erişim Tarihi: 20.04.2017).

Bununla birlikte Kobani'nin PYD için önemini şu şekilde sıralamak mümkündür: Kobani'nin Esad rejiminden kurtulan ilk şehir olması ve bu süreçle beraber PYD'nin önemli kazanımlar elde etmesi. Kobani'nin düşmesi demek, PYD'nin bölgedeki kazanımlarına büyük darbe vurulması anlamına gelmekteydi. Ayrıca PYD'nin Suriye'de kurduğu Afrin ve Cezire kantonlarının ortasında yer alıyordu. Kobani, PYD tarafından Kürt bölgesinin kalbi olarak görülmektedir. DEAŞ'ın burayı ele geçirmesi durumunda Kürt kantonları arasında tam bir kopukluk sağlanacaktı.²⁵

Tüm bu görüşler ışığında DEAŞ, 2014 yılının Mayıs ayıyla beraber, Kobani'ye küçük çapta saldırılar başlatmıştır. Bu durum nisan ayında da devam etmiştir. DEAŞ bu saldırılarından belli bir sonuç alamamış ve PYD/YPG'yle arasındaki çatışmalar düşük yoğunluklu bir şekilde devam etmiştir. Bu düşük yoğunluklu savaş, haziran ve temmuz aylarında da sürmüştür.

DEAŞ, ağustos ayında Kobani'ye yönelik olarak kuşatma operasyonu başlatmıştır. Eylül ayıyla beraber, DEAŞ'ın nihai saldırıları başlamış ve Kobani'nin etrafındaki bütün köyler örgütün eline geçmiştir. 17 Eylül'de Fırat Nehri üzerindeki stratejik bir köprüyü ele geçirmesinin ardından örgüt, Irak ve Suriye'de elde ettiği ağır silahları da devreye sokarak; hızlı bir şekilde alanda ilerlemiştir. DEAŞ'ın bu hızlı ilerleyişini durduramayan PYD/YPG güçleri, 21 Eylül'de geri çekilmek zorunda kalmıştır. Böylece DEAŞ, Kobani şehir merkezine 10 km mesafeye kadar yaklaşmıştır. DEAŞ'ın Kobani şehir merkezine gittikçe yaklaşması nedeniyle YPG ve ÖSO'nun bazı muhalif grupları arasında bir işbirliği arayışı ortaya çıkmış ve Fırat bölgesinde Ortak Eylem Merkezi kurulmuştur. Burkan el-Fırat olarak ilan edilen bu oluşuma rağmen, DEAŞ'ın Kobani'deki ilerleyişi engellenememiştir.

Diğer taraftan DEAŞ'ın Kobani'deki saldırılarını engellemek amacıyla Sincar ile Cezaa'da ve YPG'nin hâkimiyetindeki Yakubiye sınır kapısının karşısındaki Rabia'da, DEAŞ'a karşı yeni cepheler açılmıştır. Böylece Cezaa'da YPG, Sincar'da KDP'li Peşmergeler, HPG ve Şengal Direniş Birlikleri DEAŞ'a saldırmışlardır. Ancak

25 "9 Soruda Kobane; İŞİD Neden Bu Kenti İstiyor, Kürtler İçin Neden Vazgeçilmez", T24, 08 Ekim 2014, <http://t24.com.tr/haber/9-soruda-kobane-isisid-neden-bu-kenti-istiyor-kurtler-icin-neden-vazgecilmez,273198>, (Erişim Tarihi: 23.04.2017).

açılan bu yeni cepheler, DEAŞ'ın Kobani saldırılarının engellenmesi konusunda yeterli olmamıştır.²⁶ DEAŞ'ın Kobani'ye yönelik saldırıları artarak devam ederken; PYD eş Başkanı Salih Müslim, 4 Ekim 2014 tarihinde Türkiye'ye gelmiş, devlet yetkilileriyle Kobani ve diğer bölgesel gelişmelerle ilgili görüşmelerde bulunmuştur.²⁷ Yapılan bu görüşmeler sonucunda Salih Müslim, Türkiye'den bazı isteklerde bulunmuştur: Kürtlere karşı gelmek amacıyla İslamcı muhalif gruplara verilen desteğe son verilmesi, Türkiye'nin sınırlarını açması ve son olarak Türk Hükümeti'nin PYD'nin kurduğu öz yönetimlere sahip çıkması.²⁸ Buna karşın Türkiye de üç konuyu Salih Müslim'in önüne getirmiştir: Kobani'nin yönetim biçimiyle ilgili kararların ileride tüm Suriyelilerle birlikte alınması, Esad rejimiyle işbirliği içinde olunmaması ve güvenli bölgeye karşı çıkılmaması.²⁹ Gerçekleşen bu görüşmelerden doğal olarak somut bir sonuç alınamamıştır.

5 Ekim tarihine gelindiğinde, Kobani kırsalındaki 100 köyün tamamı, DEAŞ'ın eline geçmiş ve örgüt, kentin dış mahallelerine ulaşmıştır. Kobani'deki savaş, adeta bir şehir savaşına dönüşmüş ve kanlı çatışmalar yaşanmıştır. Bu durum karşısında uluslararası kamuoyunda, Kobani'deki DEAŞ güçlerine müdahale edilmesi gerektiği yönünde baskılar artmıştır. Bunun neticesinde 24 Ekim'de Kobani'de DEAŞ'a karşı ABD'nin hava saldırıları başlamıştır. ABD, hava saldırılarıyla yetinmeyerek, PYD'ye kargo uçakları aracılığıyla da havadan silah yardımıyla bulunmuştur.³⁰ Diğer taraftan Türkiye, İKBY'ye bağlı Peşmerge güçlerine 29 Ekim'de kendi toprakları üzerinden bir koridor açarak, ağır silahlarla Kobani'ye geçişlerine izin vermiştir.³¹ YPG, ABD askerleri ile Iraklı Peşmergelerin yardımıyla 26 Ocak 2015 tarihinde Kobani ve bu bölgedeki köylerin DEAŞ'tan tamamen temizlendiğini açıklamıştır.³²

26 Öner-Acun, *a.g.m.*, s. 5-6.

27 "PYD Lideri Salih Müslim Türkiye'ye Geldi", *Sabah*, 5 Ekim 2014, <http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/10/04/pyd-lideri-salih-muslim-turkiyeye-geldi>, (Erişim Tarihi: 19.04.2017).

28 Wladimir van Wilgenburg, "PYD Türkiye'den Ne İstiyor?", *Orsam*, 28 Temmuz 2013, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/3796?s=orsam|turkish>, (Erişim Tarihi: 18.04.2017).

29 T24, *a.g.e.*

30 Can Acun, "Kuzey Suriye'de PYD Kuşağı", *Seta Perspektif*, Sayı: 107, Haziran 2015, s. 4-5.

31 "Peşmerge Kobani'ye Geçti", *Milliyet*, 1 Kasım 2014, <http://www.milliyet.com.tr/pesmerge-kobani-ye-gecti-gundem-1963233/>, (Erişim Tarihi: 19.04.2017).

32 "Kobani IŞİD'den Temizlendi", *Cumhuriyet*, 26 Ocak 2015, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/197911/Kobani_ISiD_den_temizlendi.html, (Erişim Tarihi: 20.04.2017).

Kobani ve diğer bölgelerdeki başarısı PYD/YPG'yi, sadece DEAŞ'a karşı değil; aynı zamanda Suriyeli Kürt partilerine karşı da güçlendirmiştir. PYD, bu bağlamda diğer Kürt partilerine karşı siyasi etkisini arttırmıştır. Aynı zamanda DEAŞ'ın Kobani'de yenilmesi ve bölgeden temizlenmesiyle beraber, örgütün "yenilmezlik miti" de sona ermiştir. ABD, Kobani'deki gelişmelerin ardından Suriye'de aradığı ılımlı muhalefeti, PYD/YPG sayesinde bulmuştur. PYD/YPG, "seküler, kadın savaşçılarıyla 'barbarlara' karşı sadece Kürtlerin değil; aynı zamanda Araplar ile Türkmenlerin de özgürlüğü için savaşan örgüt" imajı üzerinden kendisini, "ABD'nin sahadaki yerel müttefiki" olarak konuşlandırmıştır.³³

DEAŞ'la Mücadelede İkinci Aşama: Tel Abyad

Kuzey Suriye'de Cezire ve Kobani kantonları arasında bulunan Tel Abyad bölgesi, çoğunlukla Arap ve Türkmenler oluşmaktadır. Bölge, 2014 yılının Haziran ayından beri DEAŞ'ın kontrolü altında kalmıştır.

PYD/YPG, 6 Mayıs 2015 tarihinde "Şehit Rubar Qamışlo Hamlesi" adıyla Tel Abyad'a yönelik operasyon başlatmıştır. Çatışmalar uzun bir süre Tel Abyad ile Rasulayn arasında ve Suluk Kasabası etrafında devam ederken, Tel Abyad'ın güneyi ve Cezire Kantonu'ndan yapılan operasyonlara Kobani'nin doğusundan yapılanlar da iştirak etmiştir. Karadan yapılan operasyonlara ek olarak DEAŞ'ın Rakka'dan gelen ikmal hatları, havadan ABD bombardımanı ile kesilmiş ve DEAŞ ciddi bir karşılık veremeden, Tel Abyad'dan Rakka'ya doğru geri çekilmiştir. Kobani'nin doğusundan, Cezire'nin ise batısından hareket eden YPG güçleri ve beraberindeki Burkan el-Fırat, Liva el-Tahrir gibi gruplar; 15 Haziran'da Tel Abyad'a girerek, burada kontrol sağlamışlardır. Burkan el-Fırat güçlerinin YPG içerisindeki varlığı, YPG operasyonlarına meşruiyet ve yerel destek sağlamıştır. Diğer taraftan DEAŞ, Tel Abyad'dan geri çekilmesine karşılık Kobani ve Haseke bölgelerine sürpriz saldırılarda bulunmuştur. Ayrıca DEAŞ, bomba yüklü araç saldırılarının yanı sıra örgütün uyuyan hücrelerinin de içeriden destek vermesi sonucu, Kobani'ye yeniden girmiş ve saldırılarda bulunmuştur.³⁴

33 Orhan, *a.g.m.*, 2015, s. 9.

34 Acun, *a.g.m.*

Diğer taraftan Kobani Kantonu eş Başkanı olan Enver Müslim, Tel Abyad'ın PYD/YPG tarafından kontrol altına alınmasının ardından Kobani Kantonu'na bağlanacağını açıklamıştır. Bu açıklama, PYD'nin temel ilkelerine aykırıydı. Bunun nedeni operasyon öncesinde PYD'nin diğer etnik unsurlarla yönetimin paylaşılacağını söylemesiydi. Ancak operasyon sonrası süreçte, “bu bölgede yaşayan Arapların Baas rejimi tarafından sonradan göç ettirildiği” argümanını dillendirerek, “yönetimi paylaşmaya niyeti olmadığını” göstermiştir. Hatta PYD, bölgedeki Arapların “yerli olmadığını” ve “sonradan yerleştirildiğini” iddia ederek; “bölgeden gitmeleri” gerektiğini açıkça ifade etmiştir.³⁵

Tel Abyad'ın birçok açıdan önemli bir bölge olmasının iki nedeni vardır: İlk olarak Türkiye ile Suriye arasında önemli bir sınır kapısına haizdir. PYD'nin Tel Abyad'ı ele geçirmesiyle birlikte, kontrol ettiği sınır kapılarının sayısı altıya çıkmıştır. Ayrıca Tel Abyad, DEAŞ'ın Suriye'deki merkezi ve en güçlü olduğu şehir niteliğindeki Rakka'nın da dışa açılan kapısı konumundadır. Tel Abyad'ın YPG denetimine girmesiyle beraber DEAŞ, Rakka'da zayıflamıştır. İkinci nedeni ise hem YPG hem de DEAŞ'ın Kuzey Suriye'de bütüncül bir coğrafya oluşturma çabalarının mevcut olmasıdır. DEAŞ, Tel Abyad'ı İslam Devleti'nin bir parçası olarak görürken; YPG, Suriye'nin kuzeyinde kurmak istediği Kürt otonom bölgesinin sınırları içerisinde değerlendirmektedir. Tel Abyad bölgesinin YPG'nin kontrolüne geçmesiyle Kuzey Suriye'de, Irak sınırından Kobani'ye kadar uzanan büyük bir Kürt coğrafyası ortaya çıkmıştır. Bu durumun sonucu olarak YPG'nin ABD nezdindeki yerel ortaklık konumu güçlenmiştir ve ABD, YPG'ye daha fazla destek vermeye başlamıştır.³⁶

35 1965 yılında alınan bir kararla ve 1975 yılında Baas rejimi tarafından uygulanan Arap Kemerli politikasıyla Irak ve Türkiye sınırına Araplar yerleştirilmeye çalışılmıştır. Amaç, Irak ve Türkiye Kürtleri arasında bir kordon oluşturmaktır. Buna karşın bu plan, yalnız Haseke sınırları içinde yer alan Rasulayn ile Til Koçer'de uygulanmıştır. Tel Abyad, tarihsel olarak Arap kökenlidir. Bölgedeki Türkmenler ise, 16. yüzyılda bölgeye göç edip yerleşmişlerdir. Oytun Orhan, “Suriye’de Kürt Kuşağı Mümkün Mü?”, *Orsam*, Sayı: 28, Haziran 2015, s. 4-5.

36 Oytun Orhan, “Tel Abyad’ın PYD/YPG Tarafından Ele Geçirilmesinin Olası Sonuçları”, *Orsam*, 18 Haziran 2015, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4427?s=orsam|turkish>, (Erişim Tarihi: 20.04.2017).

PYD'nin Tel Abyad Sonrası Dönemde DEAŞ ile Mücadelesi

PYD, Tel Abyad'ı alıp; Cezire ve Kobani arasındaki bağlantıyı sağladıktan sonra temel stratejik hedefini Kobani ve Afrin arasında kalan merkezinde Azez'in yer aldığı bölgeyi ele geçirmek olarak belirlemiştir. Böylece PYD, bu bölgeyi de alarak temel hedefi olan "Kuzey Suriye kuşağı boyunca federe devlet yapılanmasını" hayata geçirebilecekti. Ancak Tel Abyad'da olduğu gibi bu bölgede de nüfus yoğunluğunu Arap ve Türkmenler oluşturmaktadır. Diğer yandan PYD açısından sorun oluşturabilecek bir başka konu ise Kobani ve Afrin arasında kalan sınır hattının büyük bir kısmının DEAŞ'ın elinde, belli bir bölümünün ise Suriyeli Muhalifler'in kontrolü altında olmasıydı. Dolayısıyla Azez'in kontrolü için yapılacak operasyonların önünde iki engel bulunmaktaydı: Birincisi, YPG'nin yerel halk arasında destek bulamayacağı veya bölgeyi kontrol ettikten sonra meşruiyetini sağlamayacağı düşüncesiydi. İkinci nokta ise Washington yönetiminin desteğini, Azez bölgesinde hangi grubun lehine sağlayacağıydı. Bu durumun sorun teşkil etmesinin nedeni, Kobani ve Afrin arasındaki bölgenin bir kısmının Türkiye'nin de desteklediği Suriyeli Muhalif gruplar tarafından kontrol edilmekte olmasıydı.³⁷

Diğer yandan PYD/YPG ve bu örgütle hareket eden Suriye Arap Koalisyonu, Devrimciler Ordusu, Burkan el-Fırat ve el-Sanadid Grubu'nu da içeren sekiz oluşum; 13 Ekim 2015 tarihinde yaptıkları açıklamayla bir çatı örgütlenmesi olarak Suriye Demokratik Güçleri'ni (SDG)³⁸ kurduklarını ve temel amaçlarının, Rakka'nın DEAŞ'ın elinden alınması olduğunu açıklamıştır. Bu noktada, uluslararası koalisyonun hava saldırılarıyla koordineli hareket edecekleri de ifade edilmiştir.³⁹

37 Orhan, *a.g.m.*, 2015, s. 6-8.

38 SDG; YPG'nin domine ettiği silahlı yapılanmalar tarafından 11 Ekim 2015 tarihinde "Suriye Demokratik Güçleri" kurulmuştur. Haseke'de sadece iki saat süren bir toplantının ardından kuruluşu ilan edilen SDG yapılanmasını YPG/YPJ birlikte Süryani Askeri Konseyi, Ceşü'l Suvar, Liva Suvar Rakka, Liva el Tahrir ve El Sanadid oluşturmaktadır. SDG yapılanmasında kuvvet ve güç dağılımı açısından YPG ve YPJ ağırlıktadır.

39 "Demokratik Suriye Güçleri Resmen Kuruldu", *Son Haber*, <http://sonhaber.eu/dunya/demokratik-suriye-gucleri-resmen-kuruldu/>, (Erişim Tarihi: 22.04.2017).

15 Haziran'da Tel Abyad'ın PYD/YPG tarafından ele geçirilmesiyle birlikte, Kuzey Suriye boyunca bir Kürt koridoru oluşturulmasının önündeki tek engel, Cerablus-Azez hattıydı. PKK/PYD'nin sınırları boyunca bir Kürt koridoru oluşturmakta olduğunu gören Türkiye, temmuz ayı itibarıyla YPG'nin Fırat'ın batısına geçişini kırmızı çizgisi olarak ilan etmiş ve gerekirse askeri müdahalede bulunacağını açıklamıştır. Bu açıklamalar, PYD/YPG'nin ilerleyişini durdurmuş ve Cerablus-Azez hattında kontrolü sağlayan DEAŞ'e karşı müdahalede bulunmasına engel olmuştur.

Diğer yandan 30 Eylül'den itibaren Rusya, Esad rejimini desteklemek amacıyla iç savaşa aktif bir şekilde müdahil olmuştur. Bu dönemde Rusya, Afrin'deki PYD/YPG güçlerine silah yardımıyla bulunmuş ve böylece bu bölgedeki DEAŞ ve diğer muhalif gruplarla YPG arasında çatışma başlamıştır.⁴⁰ YPG/SDG, Türkiye'nin Fırat'ın batısına yaklaşımına yönelik ilan ettiği kırmızı çizgiyi Cerablus üzerinden delemeyeceğini anlayınca daha güneyden harekete geçerek 23 Aralık 2015 tarihinde Doğu Halep ile Rakka'yı birbirine bağlayan hat üzerindeki Tışrin Barajı'nı DEAŞ'ın elinden almak için askeri bir operasyon başlatmıştır. Fırat Nehri üzerinde bulunan baraj, DEAŞ açısından önemli bir enerji kaynağı olmasının yanında Doğu Halep'te kontrol altında tuttuğu bölgeler ile Rakka arasında bağlantıyı sağlayan geçiş noktası özelliği taşımaktaydı. YPG/SDG güçlerinin karadan, ABD'nin de havadan yoğun bombardımanı ile yürütülen operasyonun sonucunda DEAŞ ciddi bir direniş göstermeden bölgeden çekilmiştir. Böylece barajın kontrolü YPG/SDG güçlerinin eline geçmiştir. Belirtmek gerekir ki Tışrin Barajı'nın ele geçirilmesiyle DEAŞ'ın Halep ve Rakka bağlantısı kesilmiştir. Ancak aynı zamanda PYD/YPG, Fırat'ın batı yakasına geçme ve Afrin ile doğudaki iki kantonu birleştirme stratejisi adına hayati bir konum elde etmiştir.⁴¹

YPG/SDG, stratejik konumdaki Tışrin Barajı'nı DEAŞ'ın elinden aldıktan sonra Afrin Kantonu ile Kobani ve Cezire kantonlarını birleştirmek amacıyla Fırat'ın batısındaki bir diğer stratejik nokta olan Menbiç'e ABD öncülüğünde 1 Haziran itibarıyla askeri operasyon

40 "PYD/YPG Fırat'ın Batısında Şimdi Ne Olacak", *Anka Enstitüsü*, 29 Aralık 2015, <http://ankaenstitusu.com/pydygp-firatin-batısında-pekî-şimdine-olacak-2/>, (Erişim Tarihi: 21.04.2017).

41 Keskin-Acun, *a.g.m.*, s. 28-29.

başlatmıştır. Temmuz 2016 tarihinin başı itibarıyla Menbiç'in merkezi, ABD'nin hava desteğini sağlayan YPG/SDG güçleri tarafından kuşatılmıştır. 13 Ağustos'a kadar süren uzun bir çatışma dönemi sonucunda bölge, PYD/SDG'nin eline geçmiştir. Menbiç coğrafi yönden büyük önemi bulunan bir şehirdir. Çünkü Menbiç'in kuzeyinde Türkiye sınırında Cerablus, batısında Halep ve doğusunda ise Rakka bulunmaktadır. Bu konumu dolayısıyla DEAŞ için önemli bir ikmal noktasıydı. Operasyonu, Menbiç Askeri Konseyi'nin yürüttüğü söylenmesine rağmen; operasyonun askeri ayağını YPG güçleri oluşturmuştur.⁴² DEAŞ'ın Halep'in doğusundaki en önemli merkezlerinden biri olan Menbiç'in YPG-SDG tarafından ele geçirilmesi, Suriye İç Savaşı'nda yeni bir aşamaya geçildiğini ortaya koyan kayda değer bir gelişmedir. ABD liderliğindeki Koalisyon Güçleri'nin günlük ortalama 15 ila 20 hava saldırısıyla destek verdiği operasyonda DEAŞ güçleri, uzun süre dirense de iki aydan biraz fazla bir süre sonucunda bölgeyi kaybetmiştir. Silah, mühimmat ve istihbarat desteğinin yanı sıra Amerikalı özel kuvvetler, doğrudan çatışmalara müdahil olarak sahada SDG/YPG güçlerine destek vermiştir.⁴³ Fakat daha sonra ABD, Türkiye'nin eleştirileri üzerine yaptığı açıklamayla askerlerinin sadece taktiksel anlamda operasyona dâhil olduğunu bildirmiştir.

Menbiç'ten sonraki PYD/SDG güçlerinin hedefindeki temel stratejik nokta, El-Bab'tır. Çünkü El-Bab, PYD için doğuda birleştirdiği Kobani ve Cezire kantonlarının batıdaki Afrin Kantonu'yla birleştirilmesi hususunda stratejik bir nokta oluşturmaktadır. Burada PYD'nin iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi; Kuzey Suriye kuşağı boyunca uzanan alanda kantonları birleştirip, egemenliğini ilan ettiği bir “de facto (fiili) devlete” sahip olmak ve daha sonraki süreçte Türkiye, İran ve Irak'taki Kürtlerin yaşadığı bölgeleri bu de facto (fiili) devlete eklemelendirip, “PKK Kürdistanı'nı” kurmaktır. İkinci amacı ise; bu de facto devletin Akdeniz'e bağlantısını sağlamaktır. Bundan dolayı PYD, Türkiye'nin bütün uyarılarına ve ABD tarafından taahhüt edilen sözlere rağmen büyük bir risk alarak; Menbiç'ten doğuya çekilmek

42 Oytun Orhan, “Suriye’de PYD/YPG İçin Sırada Ne Var? Münbiç Operasyonu ve Sonrası”, *Orsam*, 2 Temmuz 2016, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4726?s=guvenlik%7Cturkish>, (Erişim Tarihi: 24.04.2017).

43 Keskin-Acun, *a.g.m.*, s. 47.

yerine, batıdaki El- Bab'a doğru saldırıya geçmiştir.⁴⁴

Son olarak ABD'li yetkililer, Musul Operasyonu'nun başlamasından kısa bir süre sonra 6 Kasım 2016 tarihinde YPG/SDG'yle birlikte Fırat'ın Gazabı adıyla Rakka'ya bir operasyon başlattıklarını duyurmuştur. Gerekçe olarak DEAŞ'ın batı başkentlerinde terör eylemlerine girişeceği, bunun planlamasının Rakka'da yapıldığı ve bu nedenle kısa vadede Rakka'nın en azından kuşatılması gerektiği ifade edilmiştir.⁴⁵

ABD'nin ciddi bir hazırlık yapmadan bu operasyona girişmesini, birkaç nedenle açıklamak mümkündür. Musul Operasyonu'nun başarılı olabilmesi için DEAŞ'ın Rakka'da baskı altına alınması gerekiyordu. Zira DEAŞ'e karşı kazanılacak başarı için temel strateji, Irak ve Suriye'yi tümüyle kapsayan bir müdahalenin hayata geçirilmesidir. Bunun nedeni örgütün sınır aşan bir yapıya sahip olmasından dolayı taktiksel çekilmeyle kaynaklarını baskı altında olduğu yerlere aktarabilme becerilerine haiz olmasıdır. Musul ve Rakka operasyonlarının başlamasıyla birlikte, DEAŞ'ın bu becerisine ket vurulmuştur. Ayrıca Türkiye'nin, Fırat Kalkanı Harekâtı'yla doğuya doğru genişlemesi, ABD'yi Fırat'ın doğusunda ilk kez inisiyatif almaya itmiştir.⁴⁶

Rakka Operasyonu'nu, ABD desteği altında YPG öncülüğündeki SDG güçleri yürütmektedir. Rakka Operasyonu'na yaklaşık 30 bin kişilik bir güç katılmakta ve bunun büyük bir çoğunluğunu YPG'li güçler oluşturmaktadır. Operasyonun komutası, bizzat YPG'nin elindedir. Rakka, büyük bir Arap şehri olduğundan aslında YPG'nin stratejik hedefleri arasında yer almayan bir bölgedir. Biraz daha ayrıntıya inilecek olursa şehri ele geçirmek kadar, ele geçirdikten sonra elde tutmak zordur. Bunun farkında olan PYD/YPG güçlerinin Rakka Operasyonu'na katılmasının birkaç nedeni bulunmaktadır. PYD, gelecekte federal bir devlet kurma umuduyla topraklarının dar ve

44 Kemal İnat, "El-Bab Neyin Kapısı?", *Türkiye Gazetesi*, 19 Kasım 2016, <http://m.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/prof-dr-kemalinat/59201.aspx>, (Erişim Tarihi: 22.04.2017).

45 "Reuters duyurdu! Operasyon Başladı", *Milliyet Haber*, 7 Kasım 2016, <http://www.milliyet.com.tr/son-dakika-haberi-rakka-gundem-2340308/>, (Erişim Tarihi: 24.06.2017).

46 "Musul Bitmeden Rakka Operasyonu Başlayacak", *Dünya Haber*, 26 Ekim 2016,

<https://www.dunya.com/dunya/musul-bitmeden-rakka-operasyonu-baslayacak-haberi-335223>, (Erişim Tarihi: 28.04.2017).

ince bir hattan ziyade derinlik kazanmasını ve savunulabilir bir bölge haline gelmesini istemektedir. Bu nedenle sınırlarının olabildiğince genişlemesi gerektiğini düşünmektedir. Diğer yandan Rakka'nın kuzey kırsalı, Haseke ile Kobani arasında bağlantı oluşturmaktadır. YPG, Rakka kırsalındaki kontrol alanını genişleterek; Kobani ve Haseke arasındaki bağlantıyı da güvence altına almayı planlamaktadır. Son olarak örgüt, çıkarlarına hizmet ettiği ABD'den Fırat'ın batısında koruma talep etmektedir.⁴⁷

“Fırat'ın Gazabı Operasyonu”yla Rakka merkezine kuzeydoğudan ve kuzeyden, buna ek olarak; Tabka şehir merkezine ise kuzeyden girmek hedeflenmekteydi. DEAŞ'ın Rakka'yla koordinasyon sağlamada önemli bir stratejik değere haiz olan Tabka Barajı ile hava üssünün kontrolünün, YPG/SDG ve ABD önderliğindeki Koalisyon Güçleri'nin hava saldırılarıyla ele geçirilmesi planlanmaktadır. Böylece YPG'lilere göre yeni operasyonun planını şekillendirecek olan ABD ve Koalisyon Güçleri'nin silah ve mühimmat desteği, YPG/SDG'nin Rakka Operasyonu'nda alan hâkimiyetini güçlendirmesinde büyük rol oynayacaktır.⁴⁸

PYD/YPG'nin ABD'yle İşbirliği Düzeyi

Eylül 2014 tarihinde DEAŞ'ın PYD/YPG kontrolündeki Kobani bölgesine saldırılar düzenlemesi nedeniyle ABD'nin hava operasyonları, Irak'tan Suriye'ye kaymıştır. PYD lideri Salih Müslim'in başını çektiği uluslararası destek arayışına giren PYD/PKK güçleri, ABD'den ve DEAŞ'la mücadele eden uluslararası Koalisyon Güçleri'nden sevkiyatı 7 Nisan'da gerçekleştirilecek olan silah yardımı talebinde bulunmuştur.⁴⁹ PYD'nin istekleri doğrultusunda ABD, askeri mühimmatın ilk sevkiyatını Rumeylan Hava Üssü'ne yapmıştır. ABD helikopterleri, Rumeylan'daki PYD/PKK unsurlarına 13 Aralık ve 23 Aralık'ta da askeri malzeme yüklü kargolar indirmiştir. 27 Aralık'ta ise havadan yardımlar sürerken onlarca tır, Irak-Suriye sınırından

47 Oytun Orhan, “Rakka Operasyonu: Aktörler ve Hedefler”, *Anadolu Ajansı*, <http://aa.com.tr/tr/analiz-haber/rakka-operasyonu-aktorler-ve-hedefler/681864>, (Erişim Tarihi: 23.04.2017).

48 “YPG, Rakka için 4. Aşamayı Duyurdu”, *Haber Yirmi*, 13 Nisan 2017, <http://www.haberyirmi.net/2017/04/ypg-rakka-icin-4-asamay-duyurdu-rakka.html>, (Erişim Tarihi: 25.04.2017).

49 Can Acun-Bünyamin Keskin, “PKK'nın Kuzey Suriye Örgütlenmesi PYD-YPG”, *Seta Perspektif*, SETA Yayınları: 61, Genişletilmiş 2. Baskı, 2016, s. 38.

PYD/PKK bölgesine giriş yapmıştır.⁵⁰ Bir yandan lojistik destek takviyesini bölgede dizayn ederken; diğer yandan PYD/YPG lideri Salih Müslim, YPG komutanları eşliğinde ABD'nin üst düzey askeri komutanlarıyla bölgesel jeopolitik hesaplamalar üzerinden bir sonraki hedefler doğrultusunda adımlar atılacağına sinyalini vererek bölgesel işbirliğindeki ilk aşamanın olumlu sonuçlandığını vurgulamıştır.

PKK/PYD'yle ortaklığa giren ABD, Barzani Peşmergeleri'nin de katılımıyla hava ve kara saldırıları sonucunda DEAŞ'e büyük zarar vermiştir. PYD, ABD'yle ilişkilerini "taktik müttefik"lik düzeyinde geliştirmiş ve bu işbirliğinin yardımıyla Türkiye sınırının neredeyse tamamını kendi kontrolü altına almıştır. Böylece PYD/YPG, ABD'nin gücünden istifade ederek "Demokratik Özerklik" modelini hayata geçirmeye yönelik alt yapı çalışmalarını başlatmıştır. ABD, askeri yardımlarını dolaylı bir şekilde verme stratejisiyle hareket ederken, Türkiye'yi doğrudan karşısına almaktan kaçınmıştır. Çünkü ABD, Türkiye'nin İncirlik Hava Üssü'nü kullanmasına izin vermesini sürdürecektir bir strateji takip etmeyi daha uygun görmüştür.

ABD'yle koordineli çalışmalar sonucu elde edilen başarının Kobani'yle sınırlı kalmamasını isteyen YPG, operasyonların sürdürülmesi yolunda Pentagon nezdinde girişimlerde bulunmuştur. PYD/YPG birlikleri, DEAŞ'e karşı vermiş olduğu mücadelede koordineli taktiklerle karada ilerlerken; ABD ve Koalisyon Güçleri ise hava destekli operasyonlarını devam ettirmiştir. ABD'nin sadece havadan üç C-130 uçağı ile 27 konteyner askeri mühimmat gönderdiği PYD'ye 10 ton da tıbbi malzeme ulaştırılmıştır.⁵¹ 2015 yılının Haziran ayına kadar ABD liderliğinde DEAŞ'la mücadele etmek adına oluşturulan koalisyonun, Suriye'de gerçekleştirdiği 1.774 hava saldırısının 1.200'nün DEAŞ ile YPG'nin çatıştığı bölgelerde yapılmış olduğu görülmektedir. Kobani (Ayn-el Arap)'de 943, Haseke ve Tel Abyad hattında gerçekleştirilen hava saldırısında ise 244 DEAŞ hedefi vurulmuştur.⁵²

50 "ABD'nin PYD/PKK'ya Askeri Yardımı Hız Kesmedi", *Türkiye Gazetesi*, 29 Aralık 2016, <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/dunya/433421.aspx>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

51 Bekir Aydoğan, "PYD'nin ABD-Rusya Denklemiindeki Tercihini", *Ortadoğu Analiz*, Cilt: 12, Sayı: 71, Kasım-Aralık 2015, s. 58.

52 Acun-Keskin, *a.g.m.*, s. 39

PKK/PYD, ABD'nin yardımıyla kontrolü altına aldığı her bölgenin altyapısını Washington'ın öncülüğünde tesis ederek, askeri üsler ve yerel meclislerini kurma ve sağlamlaştırma yoluna gitmiştir. Diğer taraftan ABD, bölgenin YPG kontrolünde bulunmasını istemiştir. Bunun temel sebepleri ise şunlardır: Bölgede DEAŞ'a karşı en büyük mücadeleyi YPG'nin vermesi ve YPG'nin her daim Pentagon'la temas halinde bulunması. Çünkü her iki taraf için de öncelikli konu, radikal terör örgütü DEAŞ'ın ortadan kaldırılmasıdır. Türkiye ise sürekli olarak ABD'nin YPG'ye vermiş olduğu yardımlara ilişkin olarak sert açıklamalarda bulunmakta ve Rusya-Çin eksenine ilişkin ilişkilerini derinleştirmekle tehdit etmektedir. Tüm bunlara rağmen ABD, bu desteğe Ekim 2015'ten itibaren yeni bir yapı oluşturarak devam etmiştir.⁵³

ABD'nin silah yardımına ilişkin verilerin elde edilmesiyle Rus yapımı AK-47 (Kalaşnikof), Doçka (Degtyaryova-Shpagina Kurpnokaliberny, DShK) olarak adlandırılan ağır makineli tüfek ve normalde piyade makineli tüfeği olan ancak sehpa üzerinde ağır makineli tüfek olarak kullanılabilen PKS (Pulemyot Kalaşnikova Stankoviy) silahlarının YPG'nin envanterinde çok yoğun bir şekilde bulunduğu tespit edilmiştir.⁵⁴ Yerel kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda, Gülümlü Füze Sistemleri'nin PYD/YPG'de mevcut olduğu ispatlanmıştır. Bunun yanında ABD'nin YPG'ye şimdiye kadar 120 ton "TOW silah ve mühimmat" desteğinde bulunduğu belirtilmektedir. Ayrıca, Kobani çatışması sırasında 24 ton silah ve mühimmat yardımı yapıldığı⁵⁵ zaten medyaya yansımıştı. Tüm bu söylenenlere ek olarak YPG'yi sahadaki stratejik ortağı olarak gören ABD, kara gücü müttfeği durumunda olan grubu kendisinin moral kaynağı olarak görmektedir. ABD, Türkiye'yi pek memnun etmeyen söylemlerde bulunmuş, her seferinde YPG'nin PKK'yla bağlantısı olmadığını iddia etmiş ve YPG'yle ilişkisel bağlamda herhangi bir sorun yaşamadığı yönündeki görüşünü sürekli gündemde tutmuştur. ABD'ye göre PYD, sahada DEAŞ'la mücadele edebilecek ve ulusal

53 "YPG'ye ABD Zirhi", *Aljazeera Haber*, 31 Ocak 2017, w.w.w.alijazeera.com.tr/haber/ypgye-abd-zirhi, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

54 Acun-Keskin, *a.g.m.*, s. 42.

55 Acun-Keskin, *a.g.m.*, s. 42-43.

güvenlik sorunu olan bu örgütü yenebilecek tek yerel güçtür.⁵⁶ Ancak Suriye'nin kuzeyinde “kırmızı çizgisi” olan bölgenin YPG/PKK unsurlarının eline geçmesini istemeyen Türkiye, açısından bölge jeostratejik öneme sahiptir. Herşeye rağmen ABD'yle ikili ilişkilerini bozmak istemeyen ancak bölgenin PYD/PKK örgütünün eline geçmesiyle PYD'nin elindeki silahları kendisine karşı kullanarak güvenlik tehdidi oluşturacağı düşüncesinde olan Türkiye, bu nedenle ABD'yle askeri ve siyasi temaslarda bulunmaya devam etmektedir.⁵⁷

Türkiye'nin itirazlarına rağmen SDG/YPG oluşumunun kurulmasına öncülük eden ABD, ileride geliştirilecek stratejilerin meyvelerini toplamak için “Obama'nın talimatıyla ABD Ordusu'na bağlı özel kuvvetleri, doğrudan operasyonel danışma hizmeti sunmak” adına sahaya göndermiştir. Sayıları 50'den az olan ABD özel kuvvetler askerinin temel görevinin “SDG'lileri eğitmek”⁵⁸ olduğu belirtilmiştir. Ayrıca şimdiye kadar 350'den fazla sevkiyat yapan ABD, bölgeye kendi üslerini inşa ederek bölgesel çıkarlarını YPG üzerinden maksimize etmeye çalışmaktadır. Ayrıca ABD, Rakka Operasyonu söz konusu olduğunda YPG'den vazgeçmeyeceğini belirterek; YPG'yle işbirliğinin devam edeceğini vurgulamıştır. 2016 yılında yapılan Rakka Operasyonu, ABD'nin DEAŞ'a karşı mücadelesinde YPG'yi uzun vadeli menfaatleri doğrultusunda desteklediğini göstermektedir. YPG'ye olan desteğinden dolayı Beyaz Saray, bu konudaki tüm insiyatifi CENTOM (ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı)'a bırakmış görünmektedir. CENTOM ise SDG ve/veya YPG'yle aktif işbirliğinin, Rakka'nın ele geçirilmesi için gerekli olduğunu savunmaktadır.⁵⁹ Bu noktada ABD, PYD'ye verdiği destekten ötürü sadece Suriye'nin değil; Türkiye'nin de çıkarlarını ve toprak bütünlüğünü tehdit eden bir oluşumun varlığına yol açmaktadır. Ankara, Suriye topraklarının kuzeyinde PKK/YPG'nin özerklik ilan etmesi ve demokratik federasyon kurmasına razı değildir. Ancak Türkiye'nin kırmızı

56 Ertan Efeğil, “AK Parti Hükümetinin Orta Doğu Politikası ve ABD Yönetimi İle Batılı Uzmanların Eleştirileri”, *Akademik Bakış*, Cilt: 9, Sayı: 18, Yaz 2016, s. 56.

57 “YPG, Türkiye'nin Kırmızı Çizgisi'ni Geçti”, *Haber 7*, 28 Aralık 2015, <http://www.haber7.com/ortadogu/haber/1724034-ypg-turkiyenin-kirmizi-cizgisini-gecti>, (Erişim Tarihi: 24.04.2017).

58 Acun-Keskin, *a.g.m.*, s. 42-43.

59 Ufuk Ulutaş, “CENTOM'un PKK Stratejisine Beyaz Saray Dur Demeli”, *Akşam Haber*, 1 Mayıs 2017, <http://www.setav.org/centomun-pkk-stratejisine-beyaz-saray-dur-demeli/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

çizgisine rağmen PYD/YPG, ABD tarafından her şekilde desteklenmiş ve gelecek planlarını ABD askeri komutasının bilgisi dâhilinde planlı bir şekilde sahaya yansıtmıştır. SDG/YPG'ye öncülük eden ABD, SDG içerisinde komutanlık konumunu YPG'ye vererek; PYD/YPG'yle uzun vadeli işbirliği içerisinde olacağı izlenimi uyandırmıştır.⁶⁰

Yukarıda ifade edildiği üzere Amerika, Suriye'de PYD'yi kara gücü olarak kullanmak istemektedir.⁶¹ Çünkü yerel aktör olan PYD, sahadaki güç dengelerini okuyabilme ve ABD yanlısı tavır takınma hususlarında devleti bir süreliğine de olsa umutlandırmaktadır. Ayrıca PYD açısından ABD'yle ortaklık, "Kürt davasının Batı açısından kabul görmesi" anlamına gelmektedir. PYD, ABD'yle kurulan ilişkilerin kendi lehine olacağını düşünmektedir.⁶² Türkiye'nin, Kürt sorununun çözümüne yönelik atacağı adımlara karşılık ABD, PYD üzerinden eline geçen kozun yardımıyla Ankara'ya baskı uygulayabilir.⁶³ Ayrıca ABD, desteklediği ve eğittiği YPG'nin Ruslarla yakınlaşmasını istemeyeceği için Türkiye'yi ihmal etmeyi göze alabilir.

Son dönemde ABD, Tabka-Rakka yakınlarındaki Afrin kantonunda YPG'ye yeni üsler inşa etmiştir. Bu gelişmeler üzerine Türkiye, Rusya ve Çin'le ilişkilerini geliştirme arayışı içerisine girmiştir. Bu bağlamda Başkan Donald Trump'ın Suriye'deki yeni stratejisini "güvenli bölge"⁶⁴ üzerinden okuması, ciddi sorunları beraberinde getirmektedir. PYD'nin ele geçirdiği toprakları güvence altına alarak, Menbic konusunu çözüme kavuşturan ABD'nin bu tavrı, Türk medyasında ciddi eleştirileri de beraberinde getirmiştir.⁶⁵

60 "ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığında PYD'ye Destek", *Mepa News Haber*, 12 Ocak 2017, <http://www.mepanews.com/haberler/3666-abd-merkez-kuvvetler-komutanligindan-pyd-ye-destek.html>, (Erişim Tarihi: 27.04.2017).

61 Hasan Basri Yalçın, "CENTOM ve PYD", *Takvim Gazetesi*, 2 Mayıs 2017, <http://w.w.w.setav.org/centom-ve-pyd/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

62 Fehim Taştekin, "Kürtlerin Tercihî Ruslar mı Amerikalılar mı?", *Radikal Haber*, 6 Ekim 2015, <http://www.radikal.com.tr/yazarlar/fehimi-tastekin/kurtlerin-tercihi-ruslar-mi-amerikalilar-mi-1445868>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

63 "ABD, Ortadoğu düzeni açısından en sorunlu gördüğü Suriye'ye 'şah mat' diyebileceği bir alan açarken, Kürtleri 'yatırım yapabilir değerli bir unsur' olarak görmüştür." Fehim Taştekin, "Suriye'de ABD'ye Mehmet Olmak", *Gazete Duvar*, 09 Şubat 2017, <http://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2017/02/09/suriyede-abdye-mehmet-olmak/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

64 Abdul Samet Yavan, "PYD-ABD-Rusya İttifakının Perde Arkası", *Stratejik Ortak*, 19 Şubat 2017, <http://www.stratejikortak.com/2017/02/pyd-abd-rusya-ittifaki.html>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

65 "PYD Suriye'de Rusya Eksenine Kayar mı?", *Orsam*, 30 Ekim 2015, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4528?s=orsam%7urkish>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

PYD/YPG'nin Rusya'yla İşbirliği Arayışı

Suriye İç Savaşı'yla değişen güç dengeleri sonucunda Ortadoğu bölgesinde etkinliğini sürdürme arayışında olan Rusya, Esad rejimiyle şimdilik sorunlu olmayan PYD/YPG güçleri üzerinden bölge politikasını etkilemeye çalışmaktadır. Rusya'nın Esad rejiminin ayakta kalmasını istemesindeki ısrarı, YPG'yi destekleme ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. YPG'nin savaş vizyonundaki stratejisi ve bölgesel hâkimiyeti üzerinden küresel aktörler, bölgesel çıkarlarını korumaya çalışmaktadır. Aynı zamanda Kremlin nezdinde Kürtler, SSCB döneminden bu yana her zaman ilgi odağı olmuştur.⁶⁶ Çünkü Kremlin, Marksist-Leninist çizgide yürüyen Kürt güçlerini kendilerine yakın görmekte olup; tarihsel olgu ve olaylar üzerinden hareket etmektedir. Uzun ve/veya kısa vadedeki projelerin, ancak yerel güç konumundaki Kürt güçleriyle hayata geçirilebileceği düşünülmektedir.

Esad güçlerinin kuzey bölgesinden çekilmesiyle birlikte bu boşluğu dolduran YPG güçleri, Rusya'nın dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştır. PYD, siyasi çözüm sürecinde “fiili özerklik” yönetim modelini ABD'nin değil de Rusya'nın Şam yönetimine kabul ettirebileceğini düşündüğünden Rusya'ya yakınlık duymaktadır. Böylece Rojava'daki “de facto (fiili)” özerkliği, ileride “de jure (hukuki)” statüsüne dönüştürme konusunda Rus baskısını kullanma fırsatını yakalamıştır.⁶⁷ Tüm bunların sonucunda PYD, ABD'den sonra Rusya'nın da koruma şemsiyesi altına girmiştir.⁶⁸ PYD/YPG, izlediği iç savaş stratejisiyle küresel aktörleri “kazan-kazan anlayışı” doğrultusunda kullanma eğilimi içerisindedir. Rusya ise PYD kartını Türkiye'ye karşı her fırsatta kullanmıştır. Ulusal çıkarların ön plana çıktığı uluslararası ilişkilerde “düşmanımın düşmanı dostumdur” ilkesiyle⁶⁹ hareket eden Rusya, YPG unsurlarına verdiği silah ve mühimmatın, PKK örgütü mensuplarınca Türkiye'de şiddet eylemlerinde kullanıldığını bilmektedir. Rusya, Türkiye'nin kendi

66 Bayram Aliyev, “Rusya'nın PYD Politikası ve Türkiye”, *Bilgesam*, No: 1341, 19 Ağustos 2016, s. 3.

67 Taştekin, *a.g.e.*

68 Orsam, *a.g.m.*, 2015.

69 Yavan, *a.g.m.*

içerisinde PKK'yla savaşım verirken, Suriye'de YPG'ye karşı etkin bir şekilde mücadele edemeyeceğini düşünmektedir.⁷⁰

Rusya, Suriye projesini onaylayabilecek rejim dışı aktörlerle ilişkilerini geliştirmeye gayret etmektedir. Moskova, aynı zamanda PYD'nin ABD himayesi altına girmesini istememektedir.⁷¹ Örgütün fikirlerinin kendi düşünceleriyle paralellik göstermesinden ötürü Moskova'nın tercihi, YPG'den yana olmuştur. Suriye devlet bütünlüğünü koruyarak ilan edilecek bir federal yönetimin, Rusya-YPG amaçlarının uyuşması nedeniyle iki aktörü benzer tavırlar sergilemeye sevk ettiği görülmektedir. İlan edilecek kantonlar üzerinden petrol sevkiyatını Akdeniz'e ulaştıracak olan Rusya, bölgede rahatça dolaşım sağlayacağı işbirlikçilerle hareket ederek güvenli bölge oluşturma ve bölge yapısı inşa etme yolunda adımlar atmaktadır. Böylece, sadece ABD'yle yapacağı işbirliğinin bölgede kazanım yaratmayacağını fark eden YPG/PYD, ABD ile Rusya arasında denge politikası izlemektedir.⁷²

Suriye'deki gösterilerin iç savaşa dönüşmesi esnasında başta sessizliğini koruyan Rusya, Ekim 2015'te Moskova'da temsilcilik girişiminde bulunan PYD/YPG unsurlarıyla görüşmeler başlatmıştır. Şubat 2016 tarihinde Moskova'da "Batı Kürdistan Temsilciliği" adıyla bir ofisin açılmasına olanak tanımıştır. Bu vesileyle Kremlin, PYD/YPG güçlerine diplomatik ve finansal destek vermiştir. Ayrıca Esad rejiminin korunması yönünde de somut adımlar atılmıştır. 2015 yılında Moskova'da görüşmeler yapan Salih Müslim, "Rusya'nın güvenliğinin Ortadoğu'dan başladığını" belirterek, "Kürtlere ulusal haklarının sağlanması"⁷³ konusunda destek verilmesi yönünde taleplerde bulunmuştur. Daha sonra YPG güçlerinin ABD desteğiyle Tel Abyad'ı ele geçirmesi üzerine "ABD denetiminde bir Kürt bölgesi mi çıkıyor?"⁷⁴ tartışmaları, Rusya'nın PYD'yle yakın ilişkiler geliştirmesine neden

70 "5 Soruda YPG'nin ABD ve Rusya ile İlişkisi", *BBC Türkçe*, 16 Mayıs 2017,

<http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-39937178#anchor3>, (Erişim Tarihi: 17.05.2017).

71 "Rusya-PYD Nereye?", *Haberrus.com*, 3 Mayıs 2017, <http://haberrus.com/politics/2017/03/28/rusya-pyd-nereye-analiz.html>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

72 Ceyda Karan, "Suriye'nin Kuzeyinde ABD, Rusya, Kürtler Denklemi", *Sputnik Haber*, 29 Ağustos 2016, http://tr.sputniknews.com/ceyda_karan_ksen/201608261024603496-suriye-abd-rusya/, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

73 Aliyev, *a.g.m.*, s. 5.

74 Orsam, *a.g.m.*, 2015.

olmuştur. ABD-Rusya rekabeti, YPG/PYD tarafından önemli bir koz olarak değerlendirilmiştir. Bir yandan ABD'nin ilgi odağında kalarak kendisine olan ilgiyi canlı tutmakta, diğer yandan Rusya'dan daha fazla silah yardımı almaya gayret etmektedir. PYD/YPG, iki tarafın hassas çizgilerini aşmayacak şekilde Rusya yönetimiyle ilişkilerini geliştirme yönünde adımlar atmaktadır.

2015 yılında Rus uçağının Türkiye tarafından düşürülmesinin sonucunda YPG, Rusya'dan daha fazla destek almaya başlamıştır.⁷⁵ Uçağın düşürülmesiyle Rus basımında Türkiye karşıtı propagandalar artmıştır. Örneğin *Jeopolitik* dergisinin Genel Yayın Yönetmeni Leonid Savin'e göre: "Rusya'nın, Türkiye'ye vermesi gereken en iyi cevap, Kürt militanlara (PKK ve PYD) aktif bir biçimde finansal, diplomatik, siyasi ve askeri destek vermesidir."⁷⁶ Kısacası bu dönemde Rusya'nın Türkiye'yle ilişkileri en düşük seviyede seyrederken; Kremlin, YPG'yle yakınlaşmıştır.

Bahsedilen bu durum uzun süre devam etmemiştir. Çünkü Esad rejimi ile YPG arasında 21 Nisan 2016 tarihinde gerçekleştirilen çatışmalar, Ruslar açısından kırılma noktası olmuştur. PYD/YPG güçlerinin ABD'nin desteğiyle bölgede koridor açma çabası, Rusya'nın jeopolitik çıkarlarını tehdit etmiştir. Putin, bu gelişme üzerine Türkiye'yle olan ilişkilerin yeniden düzeltilmesi yönünde irade göstermiştir. Cerablus'ta YPG güçlerinin önüne geçerek bölgesel dengeyi korumaya çalışan Rusya, Türkiye'yle birlikte hareket etme ihtiyacı duymuştur. Türkiye ile Rusya'nın Cerablus Operasyonu konusunda anlaştıkları ortak nokta, Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması ve PYD/YPG'nin harekât alanının sınırlandırılmasıdır. 24 Ağustos'ta başlayan Cerablus Operasyonu sonrasında, Rus Dışişleri Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada Türkiye'nin Esad rejimiyle de bilgi paylaşımında bulunabileceği söylenmiştir.⁷⁷

75 Ufuk Ulutaş, "ABD'nin YPG/PKK'ya Desteği Üzerine", *Akşam Haber*, 26 Şubat 2016, <http://www.setav.org/abdnin-ypgpkkya-destegi-uzerine/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2015).

76 Aliyev, *a.g.m.*, s. 5.

77 Orhan Gafarlı, "Rusya'nın PYD Politikası Değişiyor mu?", *Aljazeera*, 9 Eylül 2016, <http://www.aljazeera.com.tr/gorus/rusyanin-pyd-politikasi-degisiyor-mu>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

Sonuç

1916 tarihli Sykes-Picot Antlaşması'yla kurulan ulus devletlerin günümüzde yaşadığı bunalım, derin krizleri beraberinde getirmektedir. Krizlerin Arap Baharı'yla birlikte bölgesel dinamiklerin değişikliğine kaynaklık etmesinde iktidar sahiplerinin siyasi, askeri ve ekonomik politikalarının gözle görülür etkisi bulunmaktadır. Hegemon devletlerin ise çıkarları doğrultusunda bölgesel dinamiklere yön verdiği görülmektedir. Ortadoğu'da bulunan en büyük azınlık olan Kürtler, krizlerin temel eşiğinde kalarak zamansal faktörlerin etkisiyle kimlik arayışına gitmişlerdir. Kürt nüfusu üzerinden bölge kaynaklarına ulaşmak isteyen hegemon devletler, Kürtleri adeta otoriter yapıdaki iktidarların elinde çıkarlarına kaynaklık edecek bir unsur olarak görmektedir.

Tarihsel perspektiften baktığımızda Kürtler, 2011 tarihine kadar otoriter rejim baskısı altında yönetilmişlerdir. Demokratik bir görünüm sergilemeyen Esad rejimi, halkın maddi ve manevi değerlerinin yönetilmesi konusunda kimliksizleştirme politikasını benimseyerek; halkın bir arada yaşama olanağını elinden almıştır. Bu durumun sonucu olarak Arap Baharı sürecinde gelişen isyan dalgasının Suriye İç Savaşı'nda kendini göstermesiyle birlikte Kürtler, iç savaşın bir parçası haline gelmiştir.

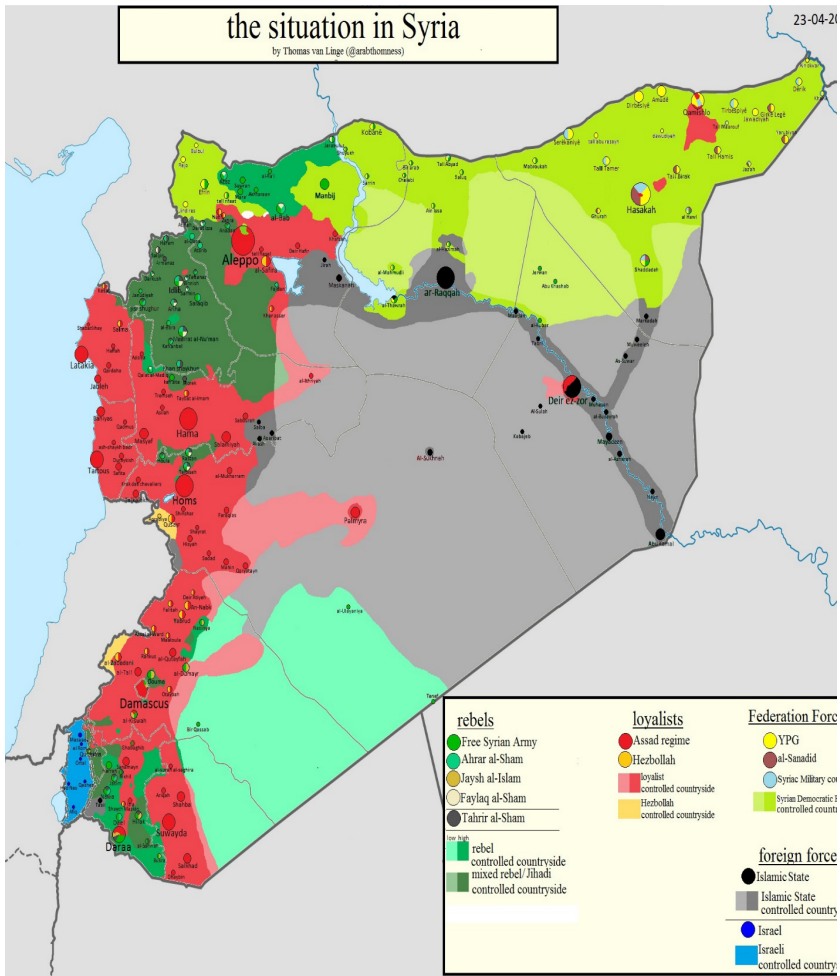
PKK/PYD, Suriye İç Savaşı'ndan önce siyasi ve askeri örgütlenmesini tamamlamasından ötürü bölgede gelişen olaylara hazırlıklı yakalanmış ve bölgede önemli bir yerel aktör haline gelmiştir. Gelişen Kobani süreci ise PYD'yi ABD açısından görünür kılmıştır. İç savaş stratejisini yerel hâkimiyetini pekiştirme üzerine inşa eden PYD/YPG güçleri, üçüncü yol olarak tarif ettikleri politikaları geliştirmiş olup; Suriye rejimi, ABD ve Rusya'yla dönemsel olarak işbirliğine girerek sahadaki etkinliği geliştirmeye gayret etmektedir. PYD/YPG'nin DEAŞ'a karşı elde ettiği kazanımlarla örgüt, gelecekte bölgede kurulmasını hedeflediği bir Kürt (özerk, federe) devleti için elini güçlendirmiştir. PYD/YPG, geleceğe dönük planlarında PKK'nın modelindeki "demokratik özerklik" esasları üzerinden de facto (fiili) bir devlet inşa etmek istemektedir. Bu politika bağlamında ABD ve Rusya'yla askeri ve siyasi ilişkilerini "kazan-kazan anlayış"ı temelinde

ilerletmektedir. Her iki devlet arasında denge siyaseti izleyen PYD/YPG, kanton bölgelerinin altyapısını ise bu güçlerin yardımıyla geliştirmeye gayret etmektedir.

PYD/YPG'nin Afrin'de kurulmasını onayladığı Rus üsleri, örgütün Türkiye'yle çıkabilecek olası bir çatışmada konumunu güçlendirmiştir. Türkiye'nin PYD/YPG'nin bölgedeki oluşumunu kabul etmemesi ve kantonların birleştirilmesine karşı çıkmasındaki temel sebep, kendi devlet bekası ve toprak bütünlüğünün tehlikeye gireceği endişeleridir. Eğer PYD/YPG, ekonomik ve siyasi bağımsızlık elde ederse ülke içerisinde bulunan Kürtler'in de benzer yapılanmaya gitmek isteyeceğini düşünen Türkiye, ayrılma taleplerinin toprak bütünlüğünü parçalayacağını öngörmektedir. Bundan dolayı Ankara, Fırat Kalkanı Operasyonu'yla birlikte Suriye'nin kuzey bölgesinde bulunan kantonların ileri bir tarihte olası bir birleşimini önlemek adına El Bab'a girme ihtiyacı duymuştur.

PYD'yi terör örgütü olarak nitelendirmeyen ABD, Suriye ve Rusya'nın PYD/PKK unsurlarını Türkiye'ye karşı korumaları halinde ilerleyen dönemlerde bölgesel istikrarsızlık daha da derinleşebilir. ABD'nin, Ortadoğu'da en önemli NATO müttefiği olan Türkiye'yi karşısına almasının nedeni; PYD/YPG'nin seküler yapıya sahip bir bölgesel aktör olmasıdır. Küresel aktörlerin bölge üzerindeki stratejik hamle ve çabaları, YPG/PYD birliklerinin daha da güçlenmesine fırsat vermektedir. Çünkü Suriye İç Savaşı'na küresel aktörlerin dâhil olması, YPG'ye uluslararası arenada kendisini tanıtmaya şansı vermiş ve böylece daha fazla lojistik destek elde etme imkânı sunmuştur.

Sonuçta Suriye üzerinden Suriye, Irak, Türkiye, Lübnan ve Ürdün coğrafyasında bölgesel dengeleri kalıcı bir şekilde etkileyebilecek gelişmeler yaşanmaktadır. Söz konusu gelişmeler, taktiksel ittifaklar nedeniyle kaygan bir zemine kurulmaktadır. Bölgesel ittifakların kalıcılığına yönelik geleceğe dair somut çıkarımlarda bulunmak mümkün değildir. Yine de bölgesel aktörler; kendi stratejik hamlelerini dikkatli hesaplamalar üzerinden yapmak zorundadır.

Kaynakça

“5 Soruda YPG'nin ABD ve Rusya ile İlişkisi”, *BBC Türkçe*, 16 Mayıs 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-39937178#anchor3>, (Erişim Tarihi: 17.05.2017).

“9 Soruda Kobane; IŞİD Neden Bu Kenti İstiyor, Kürtler İçin Neden Vazgeçilmez”, *T24*, 8 Ekim 2014, <http://t24.com.tr/haber/9-soruda-kobane-isis-neden-bu-kenti-istiyor-kurtler-icin-neden-vazgecilmez,273198>, (Erişim Tarihi: 23.04.2017).

“ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığında PYD'ye Destek”, *Mepa News Haber*, 12 Ocak 2017, <http://www.mepanews.com/haberler/3666-abd-merkez-kuvvetler-komutanligindan-pyd-ye-destek.html>, (Erişim Tarihi: 27.04.2017).

“ABD'nin PYD/PKK'ya Askeri Yardımı Hız Kesmedi”, *Türkiye Gazetesi*, 29 Aralık 2016, <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/dunya/433421.aspx>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

“Demokratik Suriye Güçleri Resmen Kuruldu”, *Son Haber*, <http://sonhaber.eu/dunya/demokratik-suriye-gucleri-resmen-kuruldu/>, (Erişim Tarihi: 22.04.2017).

“Kobani IŞİD'den Temizlendi”, *Cumhuriyet*, 26 Ocak 2015, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/197911/Kobani_IŞİD_den_temizlendi.html, (Erişim Tarihi: 20.04.2017).

“Kürtler Suriye'de 'Federasyon' İlan Etti”, *Cumhuriyet*, 17 Mart 2016, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/499590/Kurtler_Suriye_defederasyon_ilan.html, (Erişim Tarihi: 22.04.2017).

“Musul Bitmeden Rakka Operasyonu Başlayacak”, *Dünya Haber*, 26 Ekim 2016, <https://www.dunya.com/dunya/musul-bitmeden-rakka-operasyonu-baslayacak-haberi-335223>, (Erişim Tarihi: 28.04.2017).

“Peşmerge Kobani’ye Geçti”, *Milliyet*, 1 Kasım 2014, <http://www.milliyet.com.tr/pesmerge-kobani-ye-gecti-gundem1963233/>, (Erişim Tarihi: 19.04.2017).

“PYD Lideri Salih Müslim Türkiye’ye Geldi”, *Sabah*, 5 Ekim 2014, <http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/10/04/pyd-liderisalih-muslim-turkiyeye-geldi>, (Erişim Tarihi: 19.04.2017).

“PYD Suriye’de Rusya Eksenine Kayar Mı?”, *Orsam*, 30 Ekim 2015, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4528?s=orsam%7turkish>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

“PYD, Rakka İçin 4. Aşamayı Duyurdu”, *Haber Yirmi*, 13 Nisan 2017, <http://www.haberyirmi.net/2017/04/ypg-rakka-icin-4-asamayi-duyurdu-rakka.html>, (Erişim Tarihi: 25.04.2017).

“PYD/YPG Fırat’ın Batısında Şimdi Ne Olacak”, *Anka Enstitüsü*, 29 Aralık 2015, <http://ankaenstitusu.com/pydypg-firatin-batisinda-peki-simdi-ne-olacak-2/>, (Erişim Tarihi: 21.04.2017).

“Reuters Duyurdu! Operasyon Başladı”, *Milliyet Haber*, 7 Kasım 2016, <http://www.milliyet.com.tr/son-dakika-haberi-rakka-gundem-2340308/>, (Erişim Tarihi: 24.06.2017).

“Rusya-PYD Nereye?”, *Haberrus.com*, 3 Mayıs 2017, <http://haberrus.com/politics/2017/03/28/rusya-pyd-nereye-analiz.html>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

“YPG, Türkiye’nin Kırmızı Çizgisi’ni Geçti”, *Haber 7*, 28 Aralık 2015, <http://www.haber7.com/ortadogu/haber/1724034-ypg-turkiyenin-kirmizi-cizgisini-gecti>, (Erişim Tarihi: 24.04.2017).

“YPG’ye ABD Zirhi”, *Aljazeera Haber*, 31 Ocak 2017, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/ypgye-abd-zirhi>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

ACUN, Can, “Kuzey Suriye’de PYD Kuşacağı”, *Seta Perspektif*, Sayı: 105, Haziran 2015, s. 1-43.

ACUN, Can-Bünyamin Keskin, “PKK’nın Kuzey Suriye Örgütlenmesi PYD-YPG”, *Seta Perspektif*, SETA Yayınları: 61, Genişletilmiş 2. Baskı, 2016, s. 9-47.

ALİYEV, Bayram, “Rusya’nın PYD Politikası ve Türkiye”, *Bilgesam*, No:1341.

AYDOĞAN, Bekir, “PYD’nin ABD-RUSYA Denklemindeki Tercih”, *Bas Haber*, Sayı:117.

BATIRHAN, M. Salih vd, “Kürtlerin ‘ABD İhaneti’ Travması”, *Bas Haber*, Sayı: 117.

DAĞ, Rahman, “Ortadoğu Denkleminde Suriye Kürtleri”, *Ortadoğu Analiz*, Cilt: 7, Sayı: 69, s. 10-13.

EFEĞİL, Ertan, “AK Parti Hükümetinin Orta Doğu Politikası ve ABD Yönetimi ile Batılı Uzmanların Eleştirileri”, *Gazi Akademik Bakış*, Cilt: 9, Sayı: 18, Yaz 2016.

GAFARLI, Orhan, “Rusya’nın PYD Politikası Değişiyor mu?”, *Aljazeera*, 9 Eylül 2016, <http://www.aljazeera.com.tr/gorus/rusyanin-pyd-politikasi-degisiyor-mu>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

İNAT, Kemal, “*El-Bab Neyin Kapısı?*”, 19 Kasım 2016, / prof-dr-kemalinat/59201.aspx, <http://m.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/>, (Erişim Tarihi: 22.04.2017).

İSAEV, Saslanbek, “ABD ve Rusya’nın PYD Rekabeti”, *AA Haber*, 4 Nisan 2017, <http://aa.com.tr/tr/analiz-haber/abd-ve-rusyanin-pyd-rekabeti/787362>, (Erişim Tarihi: 07.07.2017).

KARAN, Ceyda, “Suriye’nin Kuzeyinde ABD, Rusya, Kürtler Denklemi”, *Sputnik Haber*, 29 Ağustos 2016, http://tr.sputniknews.com/ceyda_karan_ksen/201608261024603496-suriye-abd-rusya/, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

KESKİN, Bünyamin-Can Acun, “PKK’nın Kuzey Suriye Örgütlenmesi PYD-YPG”, *SETA*, 1. Baskı, Sayı: 61, 2016, s. 1-46.

ORHAN, Oytun, “İŞİD’in Ayn el Arap (Kobane) Kuşatması ve Türkiye”, *Orsam*, 24 Eylül 2014, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4234?s=orsam|turkish>, (Erişim Tarihi: 20.04.2017).

ORHAN, Oytun, “Suriye Kürtleri: Güncel Siyasi/Askeri Durum ve Dış İlişkiler”, *Orsam*, Sayı: 48, Ağustos 2016, s. 1-14.

ORHAN, Oytun, “Suriye’de Kürt Kuşağı Mümkün Mü?”, *Orsam*, Sayı: 28, Haziran 2015, s. 1-14.

ORHAN, Oytun, “Suriye’de PYD/YPG İçin Sırada Ne Var? Münbiç Operasyonu ve Sonrası”, *Orsam*, 2 Temmuz 2016, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4726?s=güvenlik%7turkish>, (Erişim Tarihi: 24.04.2017).

ORHAN, Oytun. “Tel Abyad’ın PYD/YPG Tarafından Ele Geçirilmesinin Olası Sonuçları”, *Orsam*, 18 Haziran 2015, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/4427?s=orsamturkish>, (Erişim Tarihi: 24.04.2017).

Ortadoğu Analiz, Cilt: 7, Sayı: 69.

Ortadoğu Analiz, Cilt:7, Sayı:71.

ÖNER, Hüseyin-Can Acun, “İŞİD-PYD Çatışmasının Sıcak Cephesi: Ayn El- Arap (Kobani)”, *Seta Perspektif*, Sayı: 77, Ekim 2014, s. 1-8.

SETA, 1. Baskı, Sayı: 61, s. 1-46.

Seta Perspektif, SETA Yayınları: 61, Genişletilmiş 2. Baskı, 2016, s. 1-72.

TAŞTEKİN, Fehim, “ABD, Suriye’de Kürdleri Satacak mı?”, *Bas Haber*, 05-11.09.2016.

TAŞTEKİN, Fehim, “Kürtlerin Tercihi Ruslar mı Amerikalılar mı?”, *Radikal Haber*, 6 Ekim 2015, <http://www.radikal.com.tr/yazarlar/fehim-tastekin/kurtlerin-tercihi-ruslar-miamerikalilarmi-1445868>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

TAŞTEKİN, Fehim, “Suriye’de ABD’ye Mehmet Olmak”, *Gazete Duvar*, 9 Şubat 2017, <http://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2017/02/09/suriyede-abdye-mehmet-olmak/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

ULAÇ, A. Vahap, “Suriye Kürtleri: Türkiye Kürtleri’nin Devamı”, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 1, Nisan 2016, s. 191-223.

ULUTAŞ, Ufuk, “ABD’nin YPG/PKK’ya Desteği Üzerine”, *Akşam Haber*, 28 Şubat 2016, <http://www.setav.org/abdnin-ypgpkkya-destegi-uzerine/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2015).

ULUTAŞ, Ufuk, “CENTOM’un PKK Stratejisine Beyaz Saray Dur Demeli”, *Akşam Haber*, 1 Mayıs 2017, <http://www.setav.org/centomun-pkk-stratejisine-beyaz-saray-dur-demeli/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

WILGENBURG, Wladimir van, “PYD Türkiye’den Ne İstiyor?”, *Orsam*, 28 Temmuz 2013, <http://www.orsam.org.tr/index.php/Content/Analiz/3796?s=orsam|turkish>, (Erişim Tarihi: 18.04.2017).

YALÇIN, H. Basri, “CENTOM ve PYD”, *Takvim Gazetesi*, 2 Mayıs 2017, <http://w.w.w.setav.org/centom-ve-pyd/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

YAVAN, A. Samet, “PYD-ABD-Rusya İttifakının Perde Arkası”, *Stratejik Ortak*, 19 Şubat 2017, <http://www.stratejikortak.com/2017/02/pyd-abd-rusya-ittifaki.html>, (Erişim Tarihi: 07.05.2017).

YILDIZ, Güney, “Kobani, PKK ve Barış Süreci Neden Önemli?”, *BBC*, 1 Ekim 2014, http://www.bbc.com/turkce/ozeldosyalar/2014/10/141001_kobani_baris_surec, (Erişim Tarihi: 21.04.2017).

Structured Abstract

Authoritarian Syrian regime has directly been affected from the Arab Spring where the public demonstrations have begun against other suppressive regimes in the Middle East and North Africa. Historically, the Syrian regime saw the Kurds as a threat to its territorial integrity and political independence. The regime ignored their identity and prevented them from becoming politically united. Therefore the regime enforced them to be assimilated into the Arab culture and the Kurds were exposed to economic and political limitations.

Like other opposition groups, the Kurds also organized street demonstrations against the regime. PYD was concerned that existing fighting, being religious-sect conflict, took place among the Arabs. Therefore they should not directly involve into the fighting. As a result during the civil war, PYD has pursued third-way strategy in which the Syrian Kurds have preferred not to engage in direct fighting against the regime while not giving military and political support to the opposition forces, namely the 'Free Syrian Army'. In the meantime, the Syrian regime withdrew its military powers from the regions where the Kurds have lived in order to support the Kurdish struggle against the opposition groups and to strengthen its military troops deployed in the areas near to the opposition groups. On the other hand, they have made decisive attempts to broaden and strengthen their control over the regions they dominated. Thus they established autonomous cantons under their own domination.

When DAESH attacked to Kobani, the PYD leaders demanded military support from the United States. As a result, the Kurds became main local ally of the American government. PYD has developed its relations with the United States at the level of the tactical ally. With the assistance of these relations, PYD has dominated the North Syrian region along the Turkish border. PYD, benefiting from the US's support, has made attempts to establish infrastructure of the Democratic Cantons. From the PYD's perspective, strategic relations with the United States means that the Kurdish thesis has been accepted by the Western World.

PYD has also developed its relations with the Russian government, because the Kurdish leaders assume that Russia could persuade the Syrian regime to accept the Kurdish cantons. On the other hand, Russia tries hard to improve its relations with non-regime forces, which would support its Syrian plans. In the meantime, Russia does not want to see that PYD will be under the control of the American administration.

Consequently, today the regional development can lead to emergence of new regional balances and even to redraw the existing governments' borders. But these developments have caused to the establishment of tactical alliances due to the slippery regional conditions. Therefore it is not possible to make concrete predictions about future permanent alliances.